

sk0063 4 800 mtik2002

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0036-sk0063-ig

budapest, 1982. szeptember 2. /mti/

sk0036 beirut pacifikálása

sk0037 rövid hírek - bukarest: mojszov
berlin: tojásmuzeum
dzsakarta: hamuhalál

sk0038 reagan - visszhang 1.

sk0039 reagan - visszhang 2.

sk0040 bizalmat kapott az olasz kormány

sk0041 habib rómában

sk0042 meghalt sir clifford curzon

sk0043 pahr - gazdasági kapcsolatok

sk0044 úrhajósok sajtóértekezlete

sk0045 lengyel helyzet

sk0046 usztyinov-beszéd 1.

sk0047 usztyinov-beszéd 2.

sk0048 filipov

sk0049 nszk - koalíció - összefoglaló 1.

sk0050 nszk - koalíció - összefoglaló 2.

sk0051 mitterrand - papandreu

sk0052 angola - dél-afrika

sk0053 rövid hírek - harare: kissinger - zimbabwe

uj-delhi: monszon - áldozatok

bukarest: román-jugoszláv

nápoly: „autumn forge-82,, - rogers

sk0054 indiai kormányátalakítás

sk0055 izrael - reagan-terv 1.

sk0056 izrael - reagan-terv 2.

sk0057 pugwash

sk0058 arab csucs

sk0059 lemondott a dán kormány

sk0060 lemp pb ülése

sk0061 mitterrand - gázügylet

sk0062 tartalomjegyzék 1.

sk0063 tartalomjegyzék 2.

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor

szerkesztették: németh gyula

barabás miklós

heltai andrás

- v é g e -

/dj ha

21.28

020982 1637

ta

--

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1982. szeptember 03.

kül.

p é n t e k

sk0001 4 230 mtik1003

a szerkesztőségek tájékoztatására!

heti várható

1982. szeptember 3. /mti/

szeptember 6. /hétfő/:

- koppenhágában ülést tart az egk miniszteri tanácsa

- kirchschla:ger osztrák államfő az nszk-ba látogat

szeptember 7. /kedd/:

- nincs előrejelzés

szeptember 8. /szerda/:

- rendkívüli parlamenti választások hollandiában

- az irástudatlanság elleni küzdelem napja

- az ellenállók nemzetközi szövetségének /fir/ 9. kongresszusa
berlinben

szeptember 9. /csütörtök/:

ll

60.010/x

- nincs előrejelzés

szeptember 10. /péntek/:

- az ariadne hordozórakéta újabb felbocsátása

szeptember 11. /szombat/:

- nincs előrejelzés

szeptember 12. /vasárnap/:

- nincs előrejelzés

to bs

06.32 030982 0829

--

sk0002 4 230 mtik1004

reagan - visszhang - /1.rész/

jeruzsálem/nicosia/damaszkusz/kairó/amman/london/athén, 1982.
szeptember 3. /upi/afp/reuter/ap/ - az izraeli kormány csütörtökön a
következőkben foglalta össze a reagan-féle javaslatokkal szembeni
ellenvetéseit:

reagan felszólította a jeruzsálemi arabokat, hogy vegyenek részt
a ciszjordániai önkormányzati szervek megválasztásában. ez a
javaslat ismét két részre osztaná jeruzsálemet, ami izrael számára
elfogadhatatlan.

reagan szerint a megszállt területeken élő palesztinoknak saját
kezükhöz kellene venniük biztonsági ügyeik intézését. izrael szerint
ez megnyitná ciszjordániát a pfsz előtt.

reagan felszólította az izraelieket: ne létesítsenek új
településeket a megszállt területeken. a kormány ezt a javaslatot
kerekén elutasította.

reagan szerint az önkormányzatnak a megszállt területekre és
azok lakosságára kell vonatkoznia. izrael szerint csak a lakosságra.

ll

reagan sikraszállt ciszjordánia és jordánia szoros kapcsolatai
mellett. izrael szerint ennek az lenne a következménye, hogy
husszein király ciszjordániában átadja a hatalmat a pfsz-nek.

az izraeli kormány közleménye leszögezi, hogy e javaslatokról
„nem hajlandó tárgyalásokat kezdeni, bárki legyen is a
tárgyalópartner,,.

az izraeli rádió szerint begin miniszterelnök egyenesen
„árulónak,, nevezett minden izraelit, aki elfogadja reagan
javaslatait.

faruk kaddumi, a pfsz politikai osztályának vezetője, aki arafat
kíséretében görögországban tartózkodik, csütörtökön úgy
nyilatkozott, hogy reagan javaslatai tartalmaznak „bizonyos új
elemeket,,. kaddumi, aki arafattal való tanácskozása előtt
nyilatkozott, helyeslően szólt arról, hogy reagan nem ismerte el
izrael szuverenitását a megszállt területek felett és hogy
felszólította izraelt településpolitikájának „befagyasztására,,.

a népi front palesztina felszabadításáért elnevezésű szervezet
csütörtökön, egy damaszkuszban tartózkodó képviselője útján
elutasította reagan javaslatait, mint „új manővert, amelynek az a
célja, hogy megjavítsa az arab világban az egyesült államokról
alkotott képet és megkönnyítse a reakciós arab kormányok dolgát a
soronkövetkező csucsértekezleten,,./folyt./

kf fm ha

06.37 030982 2229

--

sk0003 4 230 mtik1005

reagan - visszhang /2. rész/

a damaszkuszi rádió csütörtökön leszögezte: szíria nem fogadja
el reagan elnök kezdeményezését, mivel az a camp david-i
megállapodásokon alapul.

kamal hasszan ali egyiptomi külügyminiszter és alfred atherton,
az egyesült államok kairói nagykövete csütörtökön tárgyalást
folytatott reagan javaslatairól. a témát mubarak elnök megvitatta
weinberger amerikai hadügyminiszterrel, aki pénteken érkezik
kairóba.

ll

jordánia „komolyan tanulmányozza„ reagan elnök javaslatait, de nem foglal állást azokkal kapcsolatban, hanem megvárja a pfsz állásfoglalását - közölte ammanban egy magasrangú kormánytisztviselő.

szaud-arábia ugyancsak tanulmányozza az amerikai kezdeményezést, és - mint az állami rádió jelezte, - „bizonyos fenntartásai„ vannak azzal szemben.

a brit kormány - mint egy külügyi szóvivő csütörtöki nyilatkozatából kitűnt - üdvözölte reagan javaslatait, „politikailag reálisnak„ nevezte azokat és kifejezte véleményét, hogy elutasításuk „tragédia„ lenne.

washington /taszsz/ - a reagan-féle javaslatokat kommentálva a taszsz washingtoni tudósítója rámutat: az egyesült államok álláspontjának lényege - mint ahogyan az az elnök nyilatkozatából kitűnt - abban áll, hogy washington továbbra is ellenzi egy önálló palesztin állam létrehozását és továbbra is támogatja izraeltt abban, hogy biztonságára hivatkozva bármely rendezési javaslatot elutasítson, bárkitől eredjen is az.

reagan egy szóval sem tett szemrehányást tel-avivnak a libanoni vérontásért, ellenkezőleg: azt állította, hogy a tragikus események utat nyitottak a békés rendezés számára. nem is követelte az izraeli erők libanonból való kivonását. reagan beszéde a camp david-i irányvonal további megmerevedéséről tanuskodik. ez az irányvonal pedig nem hozott és nem is hozhat békét a térség számára - szögezte le a kommentár.

kf fm ha

06.40 030982 1896

--

sk0004 4 230 mtik1006 /magyarorszag/

kétezer éves színház

athén, 1982. szeptember 3. /upi/ - ókori színház falai bukkantak elő a földből a görögországi szalonikitől mintegy százhatvan kilométerre délnyugatra. ezek a kövek egykor nevezetes gyilkosság tanúi voltak: i. e. 336-ban ebben az épületben ölték meg nagy sándor atyját, makedóniai ii. fülöpöt, amikor éppen lánya esküvőjét ünnepelte. a görög régészek, akik a falakat kiásták, nem véletlenül büszkéek a feltárássra, s az ásatás eredményéről maga melina mercouri kulturális miniszter tájékoztatta a nyilvánosságot.

az ókori színház épületét a volt királyi palota közelében találták meg, makedónia egykori fővárosának szívében. feltárója manolisz andronikosz régészprofesszor, aki megtalálta a nagy hóditó családjának sírjait is. a kétezer éves lelet azonosságát támasztja alá egyebek között, hogy az ókori görög városokban általában a királyi palotához közel építették a színházat.

gf lb bs

06.46 030982 0935

--

sk0005 4 230 mtik1007

portugál kormányfő

liszabon, 1982. szeptember 3. /mti-reuter/ - francisco pinto balsemao portugál miniszterelnök csütörtökön, jelenlegi kormánya működésének egyéves évfordulóján bejelentette, hogy az ellenzék bírálata és saját pártja jobbszárnyának támadásai ellenére nem szándékozik lemondani és négy évre szóló hivatali idejének végéig a kormány élén kíván maradni.

balsemao kabinetjének tagjai előtt hangsúlyozta, hogy a kormánykoalíció terveit nem befolyásolják „azok, aki nem hisznek portugália előrehaladásában vagy a kormány törvényességében„.

a portugál kommunista párt már több ízben követelte az áprilisi forradalom vívmányainak felszámolására törekvő jobboldali kormány lemondását. balsemao pártjának jobbszárnya ugyanakkor azért támadja a kormányfőt, mert elégedetlen a vívmányok felszámolásának ütemével és „gyengeséggel„ vádolja őt.

le

a kormány legujabb lépése az volt, hogy a parlamentben - az ellenzéki szocialista párt segítségével - elfogadtatta az ország haladó alkotmányának módosításáról szóló törvényt. egyes feltételezések szerint az alkotmánymódosítást ellenző egyes köztársasági elnök esetleg idő előtti választásokat ír ki. a módosított alaptörvény a többi között korlátozza az államfő hatáskörét.

to fm ha

06.48 030982 1276

--

sk0006 4 230 mtik1008

irak - irán - olaj

London, 1982. szeptember 3. /reuter/ - az iráni olajkikötők iraki bombázása a 23 hónapja tartó háboruban „egyetlen napra sem”, akadályozta meg irán kőolajexportját - hangsúlyozta az iráni olajipari miniszterhelyettes, hozzátéve, hogy a múlt héten 14 tartályhajó vetett horgonyt a kharg-szigeti iráni olajkikötőben.

a teheráni kormány csütörtökön irán-ellenes összeesküvésként ítélte el a nyugati hajóbiztosítási társaságoknak - az iraki bombatámadásokkal indokolt - döntését az iráni kikötőkbe tartó hajók biztosítási díjának emeléséről.

egy iráni szóvivő a lépést az olajszállító tartályhajók elriasztására és az iráni olajkivitel megfojtására irányuló iraki propaganda támogatásának minősítette.

a teheráni rádió bejelentése szerint az iráni állami biztosító átvállalja a tartályhajók és rakományaik biztosítását, és az érték egy százalékában állapítja meg a biztosítási díjat.

a londoni székhelyű Lloyd's hajóbiztosítási társaságháborús károkkal foglalkozó bizottsága múlt pénteken a kharg szigetén levő olajkikötőben berakodó tartályhajók biztosítási díját a rakomány egy százalékáról 3 százalékra emelte azután, hogy irak a kikötő bombázásáról adott hírt. nyugati források szerint a magasabb biztosítási díj kikezdheti az átlagon aluli áron kínált iráni olaj vonzerejét.

to fm ha

06.51 030982 1348

--

sk0007 4 230 mtik1009

reagan-terv - pym

aczell endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1982. szeptember 3. /mti/ - francis pym brit külügyminiszter egy csütörtök esti televíziós interjúban sajnálkozását fejezte ki amiatt, ahogyan izrael reagan elnök „nagyszabású /közel-keleti/ kezdeményezésére,, reagált.

pym egyetértett azzal, hogy amerikai elnök „még soha olyan messzire nem ment,, a palesztin jogok felkarolásában, mint reagan, és értésre adta: ez az, amit a nyugat-európai kormányok régóta szorgalmaznak. mint mondta, reagan terve „nagyon közel áll azokhoz az elképzelésekhez, amelyeket egy-két éve nagy-britannia és más európai kormányok fejtettek ki,,.

pym szerint a reagan-terv érdeme egyrészt abban van, hogy feltétlen biztonságot ígér izraelnek, másrészt pedig lehetővé teszi a palesztinoknak jogaik gyakorlását.

az interjúban arról nem esett szó, hogy a közös piac több mint két évvel ezelőtt kelt „velencei nyilatkozata,, a palesztin felszabadítási szervezetnek a békefolyamatba való bevonását szorgalmazta, és ez az elem - egyáltalán a pfsz - hiányzik a reagani elképzelésekből.

pym szinte maradéktalan lelkesedéssel nyilatkozott az amerikai tervről. nagy-britannia - mondta - európai partnereivel együtt „minden befolyását latba fogja vetni annak érdekében, hogy ebből a kezdeményezésből a mindenki által hűn áhitott megállapodás szülessék,,. egy ponton meg ennél is tovább ment: mindannyiunk feladata - jelentette ki -, hogy az egyesült államok kellő támogatást kapjon tervének keresztülviteléhez.

ae/na fg ng

06.59 030982 1560

le

--

sk0008 4 700 mtik1010

herculaneum - újabb leletek

nápoly, 1982. szeptember 3. /mti-afp/ - újabb szenzációs leleteket tártak fel a régészek a nápolytól délre fekvő herculaneumban folyó ásatások során. a vezuv kitörésekor megsemmisült ókori római város lakosai kétségbeesetten menekültek a pusztító láva elől, és - pompejihez hasonlóan - a végórák drámai mozzanatait megőrizte az utókor számára a mindent beborító és konzerváló hamu és sár.

herculaneumot 79-ben sújtotta a nevezetes vezuv-kitörés, amelynek során az ismertebb pompejit, valamint egy stabiae nevű várost is maga alá temetett a lávafolyam. herculaneumot 1709-ben egy kut furásakor fedezték fel. az ásatások során sok értékes bronzszobrot, épületeket, falfestményeket, írástekercsekből álló könyvtárakat találtak.

a most folyó ásatások vezetője, giuseppe maggi professzor arról számolt be, hogy teljesen új leletekre bukkantak a kutatók. találtak egy felfordult bárkát, mellette egy - feltehetőleg a tengerbe fulladt - férfi maradványait. egy katona teteme is előkerült, aszott kezében még mindig ott van szablyája.

mintegy száz méterrel odébb emberi csontvázak sokasága hevert, hosszú, szinte szabályos sorban. egyes tudósok szerint ez utóbbi lelet adja meg a tengerpart akkori helyét, amely ezek szerint jóval közelebb volt a városhoz, mint jelenleg. a tömeg a víz irányába menekült, de a többség hajóra szállni már aligha tudott, mert a 12-25 méter vastag lávafolyam nagy sebességgel borította el a kikötőt.

ennek az ókori tömegkatasztrófának a sajátos jellege - az, hogy rengeteg tárgyi emlék maradt meg épségben a kétezeréves lávasír alatt - a mai kor emberének történelmi ismereteit gazdagítja. pompeji és herculaneum úgy pusztult el, hogy - fennmaradt.

kj lb bs

07.04 030982 1754

ll

--

sk0009 4 230 mtik1011

olasz kormány - szenátusi vita

király ernő, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1982. szeptember 3. /mti/ - az új olasz kormány hivatalosan is megkezdte tevékenységét, miután a változatlan összetételű kabinet 357:247 arányban bizalmat kapott a képviselőházban. pénteken a szenátus folytatja a kormány programjáról csütörtökön elkezdett vitát és szombaton kerül sor a bizalmi szavazásra.

csütörtöki képviselőházi beszédében spadolini miniszterelnök elismerte, hogy a nyugat-európát sújtó gazdasági válság „nehéz utra kényszeríti olaszországot - de itáliának nincs alternatívája,,.

carlo donat-cattin kereszténydemokrata szenátor ugyancsak csütörtökön a szenátusi vitában kijelentette: itt az ideje, hogy a kormány a teljes igazságot közölje a költségvetési deficitről; egyetlen kormány sem vallott oly látványos kudarcot pénzügyi politikájával, mint az „új,, kabinet elődje az 50 ezer milliárd líra hiánnyal.

a kijelentés bármelyik ellenzéki szenátor szájából is elhangozhatott volna.

a corriere della sera szerint a kabinet még az időt sem tekintheti szövetségesének: a szakszervezetek már sürgetik a drágasági pótlékról és a bérekről folyó, elhúzódott viták lezárását. fausto vigevani, a cgil titkára szerint „nagy mérkőzésre van kilátás,, mert különösen a munkanélküliség terén jelentősen romlott a helyzet az elmúlt hónapok során.

kir/na fg ng

07.45 030982 1403

ll

--

sk0010 4 230 mtik1012

hétfőn temetik gomulkát

varsó, 1982. szeptember 3. /mti/ - szeptember 6-án, hétfőn temetik el varsóban wladyslaw gomulkát - közölte a lemp kb politikai bizottsága. a lengyel és a nemzetközi munkáskozgalom kiemelkedő alakjának, a lemp kb egykori főtitkárának holttestét vasárnap a szejm oszlopcsarnokában ravatalozzák fel. a temetésre hétfőn délután kerül sor. a gyászünnepekre tizenöt tagú bizottság alakult a legfelsőbb párt- és állami vezetőkből és az ifjusági szervezetek vezetőiből.

kn pn ng

07.49 030982 0521

--

sk0011 4 230 mtik1013

usa - közel-kelet /1. rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1982. szeptember 3. /mti/ - az „amerikai arab közösség”, és az „amerikai zsidó közösség”, képviselőivel és arab, valamint izraeli diplomatákkal tárgyalt csütörtökön délután washingtonban george shultz, az egyesült államok külügyminisztere annak a politikai és diplomáciai kampánynak a módszeres továbbfejlesztéseként, amelyet reagan elnök szerda esti televíziós beszéde indított el.

jawad joseph, az észak-amerikai palesztinok kongresszusa elnevezésű szervezet szóvivője például a külügyminiszterrel folytatott eszmecsere után kijelentette: „a reagan-nyilatkozatnak vannak bizonyos pozitív vonatkozásai, de más tekintetben bántóan hiányos volt.”, ezt a hiányt az amerikai palesztinok képviselője is a palesztinoknak szánt függetlenség korlátozott voltában látja.

a reagan-terv legnagyobb buktatóját washingtoni arab megfigyelők abban látják, hogy teljes mértékben a palesztinok „feje felett”, akarja megoldani a palesztin kérdést. így például az egyesült államok és partnerei meg sem kérdeznék, elfogadják-e a palesztinok az önkormányzatot a függetlenség helyett.

ll

egy magas rangú amerikai kormánytisztviselő csütörtökön kijelentette: az egyesült államok nem tudja tekintetbe venni, hogy a jordán folyó nyugati partján, a megszállt területen élő palesztinok 90 százaléka önálló palesztin államban kíván élni. „azt is figyelembe kell venni, hogy az izraeliek 99 százaléka ellenzi az önálló palesztin államot, és hogy a gondolat az egyesült államokban sem túl népszerű.”,

a fenti érvelésből kiderül, hogy a reagan-terv alapja egy közös amerikai-izraeli diktátum, amelynek megvalósításához a libanon elleni invázió nyomán a fehér ház jónak látja a feltételeket - a tervezet izraeli elutasítása ellenére is. /folyt./

br/ge fg ng

07.56 030982 1856

--

sk0012 4 230 mtik1014

usa - közel-kelet /2. rész/

washington úgy véli, hogy izraelre is megfelelő nyomást tud gyakorolni. shultz és az amerikai zsidó vezetők találkozójáról beszámolva például a cbs rádióállomás tudósítója csütörtökön este azt mondotta, hogy e vezetők nagy része „elégedetlen begin politikájával”, „ugyanakkor washingtoni hivatalos helyeken azt állítják, hogy simon peresz, az izraeli munkapárt vezére kedvezően fogadta az amerikai indítványokat.

az mti washingtoni tudósítójának értesülése szerint reagan már a napokban kijelöli személyes megbízottját az amerikai javaslattal összefüggő tárgyalások lebonyolítására. a megbízott személye még nem ismeretes. a jelöltek között lehet philip habib, a nyugat-beiruti megállapodás közvetítője is, bár neki george shultz külügyminiszter pihenést ígért. az egyiptomi-izraeli „autonómia”-tárgyalásokra kijelölt richard fairbanks-t kevesen tartják elég tapasztaltnak erre a posztra. sol linowitznak, carter elnök közel-keleti különmegbízottjának a neve - sőt még henry kissinger neve is - közszájon forog, de csak annak bizonyítékaként, hogy az elnöknek egyelőre nincs igazán jó jelöltje egy közel-keleti diplomáciai offenzíva irányítására.

br/ge fg ng

08.08 030982 1218

ll

--

sk0013 4 230 mtik1015

rövid hírek

nukleáris kísérlet

washington, 1982. szeptember 3. /reuter/ - az egyesült államokban, a nevadai sivatagban csütörtökön újabb földalatti kísérleti atomrobbantást hajtottak végre - jelentette be a washingtoni energiaügyi minisztérium. az idén ez volt a 12. bejelentett kísérleti atomrobbantás az egyesült államokban, a töltet robbanóereje 20 kilotonna volt.

lezuhant óriásgép

washington, 1982. szeptember 3. /dpa/ - csütörtökön lezuhant az amerikai légierő egyik c-141-b típusú szállító-repülőgépe tennessee állam légterében végzett gyakorlórepülése során. a kilencfőnyi személyzet életét veszítette. a mostoha időjárási viszonyok közé került gép hegynek ütközött.

éhinség csádban

new york, 1982. szeptember 3. /reuter/ - a vöröskereszt és az ensz adatai szerint katasztrófális méreteket öltött éhinség pusztít csád egyes vidékein. a halálos áldozatok számát nem tették közzé. a fővárosban és a szomszédos kamerunban elegendő élelmiszer áll rendelkezésre, azonban a csádi hatóságoknak segítségre lenne szükségük ahhoz, hogy az élelmiszereket az éhinség sújtotta területekre szállítsák. a csádi kormány a katasztrófa áldozatai megsegítésének koordinálására létrehozott ensz-hivataltól kért segítséget az élelmiszerszállításhoz.

ti pn ng

08.17 030982 1297

ll

--

sk0014 4 230 mtik1016

pym a gázvezeték-ügyről

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

london, 1982. szeptember 3. /mti/ - a brit külügyminiszter csütörtökön este kijelentette: biztos benne, hogy az egyesült államok „épp oly mohón szeretne végetvetni,, a szibéria - nyugat-európa gázvezeték építése körül kialakult viszálynak - „a családon belüli veszekedésnek,, - mint nagy-britannia. francis pym ugyanakkor annak a reményének adott hangot, hogy az érdekelt négy nyugat-európai ország - nagy-britannia, franciaország, az nszk és olaszország - pénteki londoni egyeztető tanácskozását a jövő héten az amerikaiakkal folytatandó tárgyalások követik - esetleg miniszteri szinten.

pym jelezte, hogy kormánya egyezséget akar. és pedig nemcsak a gázvezeték-ügyben, hanem a mélyebben fekvő problémák - ezek közül megnevezte a lengyel helyzetet, a szovjetunióhoz való viszonyt - kezelésében is. nyomatékosan szolt arról, hogy egyezségre csak úgy lehet jutni, ha a felek tárgyalóasztalhoz ülnek; ez egyszersmind burkolt bírálata volt a reagan-kormányzat által előnyben részesített diktátum-politikának.

pym leszögezte: nagy-britannia mindenképpen eleget tesz a szovjetunióval kötött szerződéseknek, leszállítja az amerikai által letiltott turbinákat.

egy nappal korábban margaret thatcher miniszterelnök egy televíziós interjúban elvi kérdésnek, kompromisszumot nem tűrő dolognak nevezte az aláírt szerződések végrehajtását. ebből kiindulva egyszersmind visszautasította az érvényes üzleti megállapodások visszamenőleges hatályu érvénytelenítését, amit reagan erőltet.

ae/na fg ng

08.25 030982 1597

ll

--

sk0015 4 300 mtik1017

mitterrand - görögország

athén, 1982. szeptember 3. /reuter/ - francois mitterrand francia köztársasági elnök pénteken befejezi kétnapos görögországi hivatalos látogatását, amelynek során szóba került mirage 2000 típusu francia vadászgépek görögországnak való eladása is.

mitterrand, aki szerdán érkezett athénba, andreasz papandreu görög kormányfővel folytatott megbeszélései után kijelentette, hogy franciaország és görögország egyetért „majdnem minden„ megvitatott nemzetközi és kétoldalú kérdésben. a tárgyalásokon főként a közös piachoz fűződő kapcsolatokról, a közel-keletről, valamint a kétoldalú kereskedelem és pénzügyek kérdéseiről volt szó.

görögország szeretne kedvezőbb elbánásban részesülni a közös piac részéről. a görög kívánságokat tartalmazó memorandumot valószínűleg az egk e hónapban esedékes csúcsertekezlete vitatja meg. papandreu szeretné elnyerni a francia kormány támogatását azokhoz a görög javaslatokhoz, amelyeknek alapján a görög ipar állami segítséget kaphatna, védelmül az erősebb nyugat-európai versenytársakkal szemben.

mitterrand közölte, hogy a görög kormány várhatóan októberben dönt arról, vásárol-e száz mirage 2000-es vadászgépet. athéni katonai források szerint a görög kormány több forrásból szeretné fedezni harci gép-szükségletét. szó van amerikai f-16-osok és f-18-asok, és az nszk-brit-olasz együttműködésben készülő tornado vásárlásáról is. a mirage-ok francia gyártója tilalmozza, hogy a gépeket később harmadik fél javítsa, s ezt a görög fél egyelőre kifogásolja. mitterrand azonban csütörtöki sajtóértekezletén bejelentette, hogy ha görögország mirage-okat vásárol, akkor franciaország el fogja látni a gép egyes alkatrészeinek helyi gyártását szolgáló technológiával.

sg fg ng
08.29 030982 1767

--

sk0016 4 230 mtik1018

honolulu tanácskozás - visszhang

tokió, 1982. szeptember 3. /mti/ - alig hogy véget ért a kétoldalú katonai együttműködésről honoluluban folytatott japán-amerikai tanácskozás, a szuzuki-kabinet máris rendkívül heves belpolitikai bírálatok középpontjába került. az értekezleten tokió ugyan nem vállalt konkrét kötelezettségeket, de megállapodás jött létre arról, hogy közösen tanulmányozni fogják a tengeri szállítási utvonalak védelmét arra az esetre, ha a csendes-óceán nyugati térségében a szigetország biztonságát fenyegető rendkívüli helyzet állna elő.

a japán lapok egyöntetűen úgy értékelik, hogy „a közös tanulmányozás„ újabb lépést jelent a csendes-óceán térségével kapcsolatos amerikai stratégiához való igazodásban.

a bírálatok éppen ezért igen keményen elmarasztalják a szuzuki-kormányt, amiért a rá oly jellemző halogató taktikához folyamodott - ahelyett, hogy japán őszintén kimondta volna, meddig hajlandó elmenni.

pl/ge fg ng
08.32 030982 0976

--

sk0017 4 230 mtik1019

közel-kelet - reagan-terv

tunisz/tel aviv/beirut, 1982. augusztus 3. /mti-reuter/upi/dpa/ - pénteken tuniszbán összeül a palesztinai felszabadítási szervezet végrehajtó bizottsága, hogy megvitassa reagan amerikai elnök szerdán este előterjesztett javaslatait ciszjordánia és a gaza-övezet jövőjére vonatkozóan.

valamennyi arab fővárosban nagy várakozással tekintenek a pfsz vezetőinek tanácskozása elé, hiszen az arab kormányok többsége eddig óvatosan nyilatkozott reagan kezdeményezéséről, közölve, hogy a döntő szót a palesztin nép képviselőinek kell kimondania.

jasszer arafat, a pfsz vb elnöke athénból utazik tuniszba, a tanácskozásra.

A'

ugyancsak a reagan-terv állt caspar weinberger amerikai hadügyminiszter és menahem begin izraeli kormányfő csütörtöki tárgyalásának középpontjában. mint egy izraeli szóvivő közölte, az új amerikai elképzelések megvitatása során begin csalódottságának adott hangot amiatt, hogy az egyesült államok nem a camp david-i elveken alapuló új tervvel állt elő és hogy az előkészítésbe nem vonta be izraelt.

weinberger - állítólag - válasz helyett arra kérte az izraeli kormányfőt, hogy kormánya ne utasítsa el meggondolatlanul az amerikai javaslatokat.

a közel-keleti köruton tartózkodó amerikai hadügyminiszter pénteken befejezi izraeli látogatását és tovább utazik egyiptomba.

pc fg ng
08.35 030982 1370

--

sk0018 4 230 mtik1020

Lengyel fejlemények

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1982. szeptember 3. /mti/ - lengyelországban folytatódik az augusztus 31-i zavargások őrizetbe vett résztvevőinek felelősségre vonása. a gyorsított eljárások során varsóban, legnicában, katowicében és másutt a körzeti polgári bíróságok csütörtökön tíz személyt ítélték kilenc hónaptól másfél évig terjedő szabadságvesztésre az intézkedő rendőrökkel szembeni erőszakos fellépés és különféle huligán cselekmények miatt. kisebb vétségekért a szabálysértési bíróságok több száz esetben szabtak már ki öttől huszezer zlotyig terjedő pénzbüntetést, vagy háromtól kilenc hónapig tartó elzárást.

mind a katonai, mind a polgári igazságszolgáltatási szervek nagy gondot fordítanak arra, hogy a felelősségre vonás ne tömegesen, hanem egyéni elbírálás alapján történjék. mint ismeretes, a keddi zavargások idején a hatóságok összesen 4050 személyt vettek őrizetbe, akiknek több mint kétharmada harminc éven aluli. az ítéletek, illetve bírságok megállapításakor fontos szempont, hogy a vádlott mit követett el, szervezőként vagy résztvevőként sértette-e meg a szükségállapot előírásait, továbbá, hogy büntetlen előéletű-e.

le

pénteken van az 1980. nyárvégi harmadik társadalmi megállapodás: a bányászokkal létrejött jastrzebiei egyezmény aláírásának évfordulója. ebből az alkalomból a katowicei vajdasági pártbizottság, valamint a bányaügyi és energetikai minisztérium képviselői csütörtökön találkoztak az egyik katowicei bánya munkáskollektívájával. a többórás közvetlen beszélgetés középpontjában a bányászok élet- és munkakörülményei álltak. a párt és a minisztérium képviselői elismerésüket fejezték ki a bányászok által az elmúlt négy hónapban nyújtott teljesítményért, és azért, hogy az elmúlt napokban is a korábbi ütemben folytatták a munkát, nem hagyták magukat befolyásolni az ország ellenségeinek uszító propagandájától.

a találkozóon részt vett jaroslaw sienkiewicz is, aki két évvel ezelőtt az üzemközi sztrájkbizottság elnökeként a sztrájkolók részéről aláírta a jastrzebiei megállapodást. sienkiewicz később a helyi „szolidaritás” egyik vezetője volt, de mérsékelt nézetei miatt a szervezet szélsőségesei félreállították. a pap hírügynökségnek adott nyilatkozatában most az elmúlt két évről visszatekintve kijelentette: „ az országban a nyárvégi megállapodások után eltelt tizenhat hónap alatt azért keletkezett akkora felfordulás, mert az ellenség kihasználta az embereknek az új szakszervezetbe vetett hitét, és a munkásokat fedezékül használva a hatalomra tört. a szükségállapot bevezetése elkerülhetetlen és még idejében meghozott döntés volt.„

kn/na pn ng

08.49 030982 2680

--

sk0019 4 230 mtik1021

begin-gemajel

beirut/kairó, 1982. szeptember 3. /mti/ - menahem begin izraeli miniszterelnök két nappal ezelőtt titokban találkozott basir gemajel megválasztott libanoni elnökkel, akit szeptember 23-án iktatnak be hivatalába - jelentette pénteken reggel az izraeli rádió. a találkozóon jelen volt jichak samir külügyminiszter és ariel saron hadügyminiszter is.

a rádió jelentése szerint a tanácskozáson izrael és libanon politikai kapcsolatainak „elrendezéséről” volt szó. begin az izraeli kabinet csütörtöki ülésén nem tájékoztatta kormányát az izraeli-libanoni politikai egyezkedésekről folytatott megbeszélésekről.

le

a titkos találkozó - beiruti megfigyelők szerint - tovább nehezíti a falangista elnök és a megválasztásával szembehelyezkedő mohamedán ellenzék kiegyezését, mert igazolja azt a vádat, hogy nincs különbség az izraellel évek óta együttműködő jobboldali miliciaparancsnok és az államfői tisztség átvételére készülő politikus között.

mohamedán és baloldali bírálói szemére vetették az izraeli katonai nyomás alatt megválasztott gemajelnek, hogy támogatta az izraeli megszálló hadsereget a nyugat-beiruti blokád fenntartásában és egyszer sem emelte fel szavát a libanoni belügyekbe való izraeli beavatkozás ellen.

a hivatalban levő eliasz szárkisz elnök és safik el-vazzan miniszterelnök kormánya philip habib amerikai megbízott közvetítésével folytatott tárgyalásokat az izraeli vezetőkkel.

a mostani találkozót megelőzően basir gemajelt a libanon elleni izraeli invázió első napjaiban - izraeli területen - fogadták az izraeli vezetők. a falangista vezér akkor megígérte, hogy nyugat-beirut ostroma idején fegyveresei segítséget nyújtanak majd a palesztinok elleni harcban az izraeli csapatoknak.

bz-hf/ge fg ng
08.56 030982 1777

-.-

sk0020 4 230 mtik1022

nszk - katolikus találkozó

bonn, 1982. szeptember 3. /mti/ - a béke és a biztonság védelmének követelése nyomta rá a bélyeget a nyugatnémet katolikus egyház 87. düsseldorfi találkozójának eddigi promramjára.

a több tízezer, túlnyomóan fiatal résztvevő a találkozó politikai és kulturális rendezvényein is - gyakran a hivatalos szónokokkal vitatkozva - követelte a fegyverkezési verseny megállítását, az amerikai közép-hatótávolságú rakéták nszk-beli telepítésének megakadályozását és a leszerelés megvalósítását.

józsef glomp érsek, a lengyel katolikus egyház feje, aki a találkozó rendezőinek meghívására érkezett az nszk-ba, osztrótkön esszenben kijelentette: lengyelországnak a jelenlegi problémák leküzdéséhez nyugalomra, nem pedig kövek hajigálására van szüksége.

ll

glomp köszönetet mondott az nszk népének azért a humanitárius segítségért, amelyet élelmiszerek és gyógyszerek küldésével nyújtott a lengyel lakosságnak.

fkj/na fg ng
09.02 030982 0972

-.-

sk0021 4 230 mtik1023

javítás az mtik 1012-es számú hírhez/gomulka/.

a hír 4. sorában a szöveg helyesen:

...a lemp kb egykori első titkárának...

-----

kn pn
09.17 030982 0174

-.-

sk0022 4 230 mtik1024

reagan-terv - egyiptom

rákos györgy, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1982. szeptember 3. /mti/ - a camp david-i szerződő felek közül egyiptom péntek reggelig nem reagált hivatalos formában washington reagan amerikai elnök által megfogalmazott új elképzeléseire a közel-keleti rendezést illetően. mubarak államfő, kormánya politikai csoportjával szombaton vitatja meg reagan javaslatait, amelyeket a kairói sajtó mindenestre „az amerikai közel-keleti politika jelentős fordulatának,, minősít.

a kairó hivatalos véleményét tükrözni hivatott napilap, az al-ahram pénteken nem kommentálta a washingtoni kezdeményezést, míg az al-akhbar annak „merészségét,, a néhai eisenhower elnök lépéséhez hasonlította, aki az 1956-os szuezi válság idején izraelt kényszerítette, hogy vonuljon vissza a sinai-félszigetről, a lap, hasonlóan az al gumhurijához, az amerikai állásfoglalás alapos vizsgálatára szólítja fel az arab államokat, a melyeknek csúcserkezte - elvben - hétfőn kezdődik a marokkói fesben.

ll

megfigyelők szerint az egyiptomi vezetés éppen az arab országok reagálását kívánja felmérni, mielőtt egyértelműen leszögezné saját álláspontját reagan javaslataival kapcsolatban.

kamal hasszan ali, a kairói diplomácia vezetője, butrosz ghali külügyi államminiszter jelenlétében, pénteken fogadta alfred atherton, az egyesült államok kairói nagykövét, hogy pontosításokat kérjen a regan-tervről. e kiegészítő tájékoztatás fényében tanulmányozzák a kormány illetékesei az amerikai javaslatokat.

pénteken kairóba várják caspar weinberger amerikai hadügyminisztert, a washingtoni kormányzat első olyan tagját, aki izrael libanoni inváziója óta a közel-keleten tartózkodik. nem kétséges, hogy az amerikai-egyiptomi katonai együttműködésen túl a palesztin probléma újszerű washingtoni megközelítése fogja képezni weinberger kairói megbeszéléseinek fő témáját. mubarak várhatóan szombaton fogadja a magas rangú amerikai vendéget.

ng/na fg ng

09.24 030982 1990

--

sk0023 4 230 mtik1025

gázvezeték - thorn

alpbach/london, 1982. szeptember 3. /mti-reuter/ap/- a gázcső-ügylettel kapcsolatos amerikai szankciók megrendítik a nyugat-európaiaknak az egyesült államokba mint partnerükbe vetett bizalmát - jelentette ki gaston thorn, az európai közösségek bizottságának elnöke.

thorn csütörtökön beszélt az ausztriai alpbachban rendezett, évenként megrendezett, „európai fórum”, elnevezésű gazdaságpolitikai szemináriumon. szerinte az embargó legfeljebb egy-két évvel késleltetheti a szibéria-nyugat-európa gázvezeték megépítését, de ennek ára az lenne, hogy az amerikai cégek jó üzleteket szalasztanának el, az európai vállalatok pedig szerződészegőkké válnának.

a szemináriumon részt vevő lionel olmer amerikai kereskedelmi miniszterhelyettes az amerikai intézkedések feloldását az „emberi jogok helyzetének lengyelországi javulásától”, tette függővé. szerinte az ügy nem kereskedelmi jellegű, hanem „elvi és biztonsági”, kérdés.

ll

csütörtökön a brit kormány bejelentette, hogy pénteken londonban tanácskozássra ülnek össze a brit, a nyugatnémet, a francia és az olasz kormány képviselői; a tanácskozás témája az egyesült államokkal szemben felmerült, a gázvezetékekkel kapcsolatos ellentétek lesznek. a reuter brit hírügynökség szerint felkészülnek a valószínűleg a jövő héten az amerikaiakkal tartandó tárgyalásokra.

a londoni bejelentés azután hangzott el, hogy csütörtökön a brit fővárosban megbeszéléseket folytatott william brock, reagan elnök kereskedelmi különmegbízottja. brock peter rees brit kereskedelmi államminiszterrel és douglas hurd külügyi államminiszterrel találkozott. az amerikai különmegbízott rees-szel folytatott egyórás eszmecsereje után „fájdalmas”, vitáról számolt be az újságíróknak.

kj fg ng
09.33 030982 1776

--

sk0024 4 230 mtik1026

kkp-kongresszus

sarkadi kokvács ferenc, az mti tudósítója jelenti:

peking, 1982. szeptember 3. /mti/ - pénteken újabb részeket hoztak nyilvánosságra hu jao-pang-nak, a kkp kb elnökének a 12. pártkongresszuson szerdán elhangzott beszédéből. hu jao-pang megerősítette, hogy a kizsákmányoló osztályok felszámolásával a kínai társadalom legtöbb ellentmondása megszűnt osztályharc-jellegűnek lenni, és maga az osztályharc sem képezi többé kina legfőbb ellentmondását. ugyanakkor bizonyos osztályharc-jellegű ellentmondások még vannak, hosszú időn keresztül létezni fognak, bizonyos körülmények között ki is éleződhetnek. ezek közé sorolta, hogy gazdasági, politikai, ideológiai, kulturális és egyéb területen még mindig jelentkeznék a szocialista rendszer megdöntésére törekvő elemek, maga az ország is bonyolult nemzetközi környezetben él, „a kapitalista és más, a kínai szocialista üggyel szemben ellenséges erők megpróbálkoznak a kínai nép megrontásával és az országnak kárt okozó cselekedetekkel”, „osztályharc-jellegű ellentmondásnak nevezte a szaporodó gazdasági büntetteket is.

beszédének más részében hu jao-pang az alapvető célok és feladatok közé sorolta a magas szintű szocialista demokrácia megerősítését, és elismerte, hogy amit kínában a szocialista demokrácia érdekében eddig tettek, messze esik a kívánttól, ráadásul a „kulturális forradalom”, itt is nehezen helyrehozható károkat

ll

okozott, mint mondotta, meg kell teremteni az emberek közötti egyenlőséget és a szocialista demokrácia elveinek megfelelően ki kell alakítani az egyén és a társadalom helyes viszonyát.

hu jao-pang letorkolta a kétkedőket, akik számára a kommunizmus „homályos, a gyakorlatban ki nem próbált illúzió”, majd rámutatott, hogy a kommunista társadalom felépítése kínában nemzedékek kemény munkáját fogja igénybe venni. hu jao-pang kijelentette: a kommunista ideológia képezi a szocialista szellemiség magvát, enélkül lehetetlen szocializmust építeni.

nc/na pn ng

09.39 030982 1998

--

sk0025 4 230 mtik1027

genfi leszerelési bizottság

genf, 1982. szeptember 3. /taszsz/adn/ - miként lehet megakadályozni a fegyverkezési verseny áttérjedését a világűrbe - ez a témakör szerepelt a genfi leszerelési bizottság ülészakának eheti napirendjén. a résztvevők tulnyomó többségét nagymértékben aggasztják a kozmosz katonai célokra történő felhasználására kidolgozott amerikai tervek.

a csütörtöki plenáris ülésen magyarország képviselője rámutatott: a haditechnika elvileg új típusú fajtáinak a világűrbe való juttatására vonatkozó amerikai tervek megvalósítása megingatná a világ stratégiai helyzetét, és soha nem látott mértékben növelné a katonai kiadásokat. a kubai, az algériai és több más küldött a világűr békés felhasználásának jelentőségéről beszélt. nemzetközi szerződést kell kötni annak megelőzésére, hogy a fegyverkezési verseny áttérjedjen a világűrbe - hangoztatta a francia, valamint a holland és az olasz küldött is.

- a világűr nem válhat a háborus veszély forrásává, ezért a leszerelési bizottságnak mindent el kell követnie annak megakadályozására, hogy ott fegyvereket halmozzanak fel - jelentette ki viktor iszraeljan, a szovjetunió képviselője. tömegpusztító fegyvereknek a világűrbe juttatását már tiltja nemzetközi megállapodás. szükség van azonban kiegészítő intézkedésekre, amelyek megakadályozzák, hogy bármilyen fajtájú fegyvert kozmikus pályákra vigyenek fel. /a szovjet küldöttség már betérjesztett egy ilyen tartalmu javaslatot, és a mongol küldöttség indítványozta, hogy

cd

alakítsanak munkabizottságot, amely a szovjet tervezet alapján vizsgálná meg ezt a problémakört/. iszraeljan hangsúlyozta: a szovjetunió kész tárgyszerű, őszinte és az egyenjogúságon alapuló tárgyalásokat folytatni konstruktív megállapodás elérésére.

a szovjet küldött elítélőleg szólt arról, hogy egyes küldöttségek csupán a műholdakat romboló fegyverrendszerek betiltásáról akarnak tárgyalni. „olyan ez, mintha a légifegyverek jelentette veszélyt a légeghárítás betiltásával akarnánk megszüntetni”, - mondotta, majd hangsúlyozta: be kell tiltani minden olyan fegyvert és berendezést, amellyel a világűrben meg lehet támadni a föld légkörében és a földön lévő célpontokat. ez vonatkozik az újból felhasználható űrhajókra is, amelyek, mint ismeretes, egyaránt alkalmazhatók mind békés célokra, mind pedig fegyverek szállításra.

az egyesült államok képviselője „műszaki bonyodalmakra”, hivatkozva elzárkózott attól, hogy munkabizottságban megvitassa a fegyverkezési hajszát világűrre való áttérjedésének megakadályozására tett szovjet javaslatot.

te pn ng

10.09 030982 2592

--

sk0026 4 230 mtik1028

Lengyelország - krasznaja zvezda

moszkva, 1982. szeptember 3. /taszsz/ - a washingtoni kormány nem akarja elismerni, hogy számításai nem váltak be: lengyelországban nem számolták fel a szocializmust, az országot nem sikerült kiszakítani a varsói szerződés szervezetéből, a „lengyel kártyát”, nem sikerült felhasználni a szocialista világrendszer meggyengítésére - írja pénteki számában a krasznaja zvezda.

washington továbbra is hangadója és egyeztetője a nyugat lengyelország elleni lélektani hadjáratának. a lengyelellenes kampányban részt vesznek az amerikai kormányzat vezetői - közöttük maga az elnök is. ismeretes, hogy a lengyel belügyekbe való beavatkozást célzó intézkedések egyeztetésére reagan döntésére külön testülete t hívtak életre washingtonban. a george bush alelnök vezetése alatt álló „vezérkarhoz”, tartozik a külügyminiszter, a hadügyminiszter és a cia főnöke is.

cd

a legféltelenebb, agresszív lengyeellenes propagandát a cia ellenőrzése alatt álló szabad európa rádióállomáson keresztül sugározzák. a hazugságok terjesztésében nem marad el a szabad európától az amerika hangja, a deutsche welle és a bbc sem. ezek a rádióállomások a lengyelország elleni propaganda legszennyezőbb részét vállalták magukra - hangsúlyozza a szovjet hadsereg lapja.

a lengyel munkásosztály szocialista vívmányait védelmező erőknél még sokat kell tenniük azért, hogy az ország ismét szilárdan előrehaladjon - állapítja meg a továbbiakban a szovjet lap, kiemelve, hogy ehhez rendelkezésükre áll az egyedül helyes irány: a szocializmus, a szocialista közösség testvéri országaival, mindenek előtt a szovjetunióval kialakított barátság és együttműködés további erősítése.

a szovjetunió és a szocializmus más országai a lengyel nép igazságos ügye mellett állnak, helyeslik és határozottan támogatják a lemp és a lengyel kormány erőfeszítéseit a belső és a külső ellenforradalom alattomos szándékainak megghusítására, a nép szocialista vívmányainak megőrzésére és megsokszorozására, a lemp harc képességének és vezető szerepének a marxizmus-leninizmus elvei alapján történő erősítésére - szögezi le a krasznaja zvezda.

ti pn ng

10.16 030982 2170

--

sk0027 4 230 mtik1029

marchais - belpolitika

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1982. szeptember 3. /mti/ - georges marchais, a francia kommunista párt főtitkára hangsúlyozta, hogy az fkp támogatja a kormánynak az ipar fejlesztésére, a beruházások fokozására és nagyszabású közmunkák megindítására irányuló programját - ugyanakkor felhívta a figyelmet arra is, hogy a bérek vásárlóerejének csökkenése veszélyeztetné a kitűzött célokat, mert a fogyasztás korlátozása szűkítené a belső piacot és ez a munkanélküliség növekedéséhez vezetne.

marchais a l, humanité dimanche-nak adott nyilatkozatában - amelynek tartalmát a l, humanité pénteki száma előzetesen ismertette - kijelentette: a kommunisták javaslatokat terjesztenek elő annak érdekében, hogy a kormány teljes mértékben éljen az államosított

bankhálózat és iparvállalatok nyújtotta új lehetőségekkel a gazdaság fellendítése céljából.

marchais élesen visszautasította a jobboldalnak a kormány ellen intézett támadásait. jacques chirac, az ellenzéki rpr elnöke ugyanis azt hangoztatta, hogy a baloldali kormány napjai meg vannak számlálva. chirac szerint olyan súlyos válság fog kirobbanni, hogy a köztársasági elnök kénytelen lesz új nemzetgyűlési választásokat kiírni és azokon majd az ellenzéki pártok szereznek többséget. az ellenzéki politikus kijelentette, hogy „a kormány kiüríti az államkasszát és megöli az aranytojást tojó tyúkot,,.

marchais - erre célozva - kijelentette, hogy az ellenzék vezetői szólamaikkal felelősségüket akarják leplezni, mert kormányzásuk idején ők taszították súlyos válságba az országot. marchais rámutatott: a baloldali kormány már eddig is sokat tett azért, hogy az országot kivezesse a válságból. ez a válság ma sokkal súlyosabb lenne, ha a jobboldal hatalmon marad.

ds/na fg ng

10.22 030982 1807

--

sk0028 4 230 mtik1030

lengyel könyvek /1. rész/

varsó, 1982. szeptember 3. /mti/ - két figyelemre méltó politikai tárgyú könyv megjelenéséről adott hírt a lengyel sajtó.

az egyiket, amely a „december 13. előtt,, címet viseli, a kormány sajtóirodája állította össze. az ismertetés szerint az összeállítás szerzői elemzik azokat a társadalmi, politikai és gazdasági eseményeket, amelyek a szükségállapotot közvetlenül megelőző időszakban jelentkeztek egyre veszélyesebb mértékben. nagy hangsúlyt kaptak a műben a párt- és állami vezetésnek a nemzeti egyetértési front létrehozására irányuló törekvései. a könyv tartalmazza mieczyslaw rakowski miniszterelnök-helyettes nyilatkozatát is, amelyet a pap hirügynökség számára adott a kormány és a „szolidaritás,, között annak idején folytatott tárgyalásokról. megtalálhatók a könyvben wojciech jaruzelski december 13. előtt elhangzott, a lengyel belpolitikai helyzettel foglalkozó beszédeinek egyes részletei is.

de

a másik politikai könyvujdonság a jacek kuron vezette „kss - kor„ elnevezésű szocialista-ellenes csoport létrejöttéről, tevékenységéről, módszereiről ad átfogó képet. mint a trybuna ludu írta, a „kor„ működéséről már eddig is számos dokumentum látott napvilágot, de a most piacra kerülő könyv az első olyan összeállítás, amely komplex módon elemzi az ellenforradalmi szervezet lényegét és jellegét. a szerző: edward modzelewski /aki csak névrokona a „kor„ egyik vezetőjének, karol modzelewskinek/ a többi között dokumentumokkal bizonyítja, hogy a nyugati felforgató központok aktív közreműködésével a „kor„ már 1976-ban létrehozta az ugynevezett szabad szakszervezeti bizottságokat, amelyeknek tagjai 1980 nyarán - a társadalmi elégedetlenséget meglovagolva - tevékenyen részt vettek a sztrájkbizottságok működésének irányításában. a „kor„ mindvégig szoros kapcsolatban állt a nyugati szocialista-ellenes központokkal, és azokkal rendszeresen konzultálva hónapról hónapra fokozta befolyását a „szolidaritás„ vezetőségére, végül pedig már teljesen uralma alá vonta azt. csak taktikai huzás volt - írja a szerző - a „szolidaritás„ tavalyi kongresszusának második fordulójában elhangzott bejelentés a „kor„ önkéntes feloszlásáról. a gyakorlatban a szervezet fokozott erővel működött tovább, terjesztette kuron „tanait„, amelyek azonban soha semmilyen pozitív politikai, társadalmi vagy gazdasági programot nem tartalmaztak. ezzel szemben az olcsó demagógia eszközeivel nagyarányú, ma is ható rombolást idéztek elő a társadalom egy részének, főként a fiatal nemzedéknek a tudatában. /folyt./

kn pn ng

11.23 030982 2582

--

sk0029 4 230 mtik1031

Lengyel könyvek/2. rész/

a nemzeti megmentés katonai tanácsa, mint jelentettük, szerdai ülésén felszólította az igazságügyminisztert és a belügyminisztert: hassanak oda, hogy sürgősen befejeződjék a vizsgálat a „kor„ volt vezetői és aktivistái ügyében, és mielőbb emeljenek vádat ellenük a népnek, az államnak okozott károk miatt. a katonai tanács arra is felhívta a figyelmet, hogy bizonyíthatóan a „kor„ ügynökei állnak az elmúlt hónapokban lezajlott utcai zavargások mögött.

kn/na/tcs pn ng

11.25 030982 0520

--

sk0030 4 230 mtik1032

reagan - angol, olasz lapviszhang

London, róma, 1982. szeptember 3. /mti/ - a pénteki londoni lapok majdnem egyöntetű véleménye szerint reagan amerikai elnök közel-keleti béketerve elsősorban gesztus az arabok felé. „nagyon sok mindent megőriz camp david tartalmából anélkül, hogy megtartaná a formát is. ezzel az arabok számára megadja az újrakezdés lehetőségét - egy új címkével„ - írta a the times, „camp david és még valami„ című vezércikkében.

a financial times úgy véli, az amerikai kormány „tett bizonyos lépést a közös piac velencei nyilatkozatában foglalt elképzelések felé„ - s minthogy a közös piac érdeklődik a szaudi király nyolcpontos rendezési javaslata iránt is, adott a két pillér, amire a „mérsékelt arabok„ építhetnek.

a the guardian szerint reagan „egy kitűnő - bár elméleti - programmal elkötelezte magát azoknak az arab vezetőknek a megnyerése mellett, akik elsősorban washington felé kacsintgatnak„.

a the guardian és a the daily telegraph olyan ellentmondásra mutat rá, amely eleve keresztülhuzhatja a reagani terveket: izraelt csak akkor lehet az amerikai elképzelések felé „hajlítani„, ha hatékony szankciókat alkalmaznak ellene. „minden izraeli tudja, hogy ez nem fog megtörténni„ - vélekedik a /guardian.

a római la repubblica szerint a pfsz-nek a ^{the} tárgyalásokon való részvételét a terv „szándékosan kétértelmű módon„ kezeli: abban reménykednek washingtonban, hogy „a megalázott pfsz majd husszein király révén is hajlandó lesz résztvenni a diplomáciai alkudozásokban„.

az önálló palesztin állam jövőjéről a nyugat-európai kormányoknak más az elképzelésük, mint az atlanti-óceán tulsó oldalán - írja reagan tervéről milánói corriere della sera.

ae-kir/jp/tcs fg

12.36 030982 1761

fi

--

sk0031 4 230 mtik1033

reagan-terv - nato/belgium

brüsszel, 1982. szeptember 3. /mti/ - az egyesült államok a nato brüsszeli állandó tanácsán keresztül tájékoztatta szövetségeseit reagan elnök közel-keleti rendezési tervéről, amely átmeneti időszak után jordániával szövetségi állam keretében palesztin önkormányzatot javasol a jelenleg megszállt ciszjordániában és a gaza-övezetben. az amerikai küldött részletes tájékoztatást adott a tervről - közölte pénteken a nato egyik szóvivője.

a belga külügyi szóvivő építő jellegűnek minősítette az amerikai javaslatokat, s azokat - mint mondta - a nyugat-európaiak nagy érdeklődéssel fogadták.

„a reagan-terv egyes részletei - mutatott rá - közel állnak a „tízék” álláspontjához és többször kifejtett nézeteihez, főként ami a megszállt területeken folytatott izraeli telepítési politika elutasítását illeti,„

a nyugat-európai közösség - és egyes tagországai külön-külön is - a reagan-tervben foglaltaknál már messzebb mentek, amikor /1980. júniusi velencei nyilatkozatukban/ elismerték a palesztinok önrendelkezéshez és államalapításhoz való jogát. állásfoglalásuk azonban meddő maradt, miután nem rendelkeznek olyan eszközökkel, hogy azt izraellet el is fogadtassák.

mp/ge fg bs

12.42 030982 1248

-.-

sk0032 4 230 mtik1034

india - újságírósztrájk

uj-delhi, 1982. szeptember 3. /mti-ap/upi/afp/reuter/ - több mint tízezer indiai újságíró pénteken egynapos sztrájkot tartott. az indiai újságírók szövetségének szóvivője bejelentte, hogy négy hírügynökség és 1100 napilap munkatársai szüntették be a munkát. az angol nyelven megjelenő national herald viszont - amelyet indira gandhi miniszterelnök szócsövének tekintenek - megjelent. a rádióadók sem szüneteltették a műsorok sugárzását; indiában a rádió szerkesztői nem rendelkeznek újságírói státussal.

Fi

az indiai újságírók elégedetlenségét az váltotta ki, hogy júliusban bihar állam törvényhozása általuk sajtóellenesnek tartott törvénytervezetet fogadott el: ennek értelmében öt évig terjedő börtönbüntetéssel sújtható az az újságíró, aki - az állam hatóságainak megítélése szerint - „rágalmazó, rosszindulatu,„ cikket jelentet meg.

az indiai újságírók véleménye szerint a törvénytervezet célja azok megfélemlítése, akik a bihar államban tapasztalható visszasságokról akarnak írni.

a törvénytervezetet hatályba lépése előtt zail szingh elnöknek jóvá kell hagynia.

indiában első alkalommal került sor általános újságírósztrájkra.

on fg bs

13.00 030982 1215

-.-

sk0033 4 230 mtik1035

nszk - koalíció - fdp /1.rész/

follinus könyves jános, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1982. szeptember 3. /mti/ - a nyugatnémet közvélemény számára elviselhetetlenek a szociálliberális koalíció sorsával kapcsolatos, naponta napvilágot látó találgatások, ezeknek haladéktalanul véget kell vetni és vissza kell térni a normális, tartalmas politikához, munkához - szögezte le wolfgang mischnick, az fdp parlamenti pártcsoportjának elnöke a westfa:lische nachrichten szombati számában megjelenő cikkében.

a már pénteken nyilvánosságra hozott állásfoglalásában az fdp centrumának vezetője a szabaddemokrata pártnak azt az elhatározását hangoztatta, hogy kitart a szociálliberális koalíció 1980-as kormánynyilatkozatának egyik fő célkitűzése, a költségvetés konszolidálása mellett. mischnick a leghatározottabban elutasította, hogy az 1983-as költségvetés tervezetében jelentkező esetleges újabb hiányokat további állami hitelfelvételekkel fedezzék. e kérdés megoldása próbatételt jelent a koalíció számára - írta mischnick.

Fi

a szabaddemokrata politikus szerint a német szociáldemokrata párt /spd/ számos vezetője ugyanakkor „vissza akarja csinálni”, a költségvetési tervezetben közösen elhatározott takarékosági intézkedések egy részét. ez a szövetségi kormány és helmut schmidt kancellár háttámadásával egyenlő - hangoztatta mischnick.

polémikus hangú cikkében azonban - az fdp többi vezetőjéhez hasonlóan - ő sem említette a magántőke, a nagyobb jövedelműek fokozottabb tehervállalásának szükségességét, ami pedig a német szociáldemokrata párt és a szakszervezeti mozgalom egyik legfontosabb követelése.

mischnickhez hasonlóan hans-dietrich genscher, az fdp elnöke külügyminiszter - is az spd-t tette felelőssé a két párt megromlott viszonyáért, és felszólította a német szociáldemokrata pártot, hogy egyértelműen jelentse ki: hajlandó-e végrehajtani a takarékosági intézkedéseket. /folyt./

fkj/jp fg bs

13.20 030982 1957

--

sk0034 4 230 mtik1036

nszk - koalíció - fdp /2.rész/

a pénteki nyugatnémet lapok többsége szerint a szociálliberális koalíció felbomlása csupán idő kérdése.

a sajtónak ez a hangvétele azért figyelemreméltó, mert a nyugatnémet közvéleménynek az ilyen, naponta történő befolyásolása maga is a politika részévé vált és elősegítheti az fdp jobbszárnyának, valamint az ellenzéki keresztény uniópártoknak a hatalomcserére vonatkozó terveinek megvalósítását.

fkj/jp fg bs

13.21 030982 0471

Fi

--

sk0035 4 230 mtik1037

latin amerikai hírek

argentin javaslat

buenos aires, 1982. szeptember 3. /mti-pl/ - jorge anaya tengernagy, az argentin haditengerészet főparancsnoka csütörtökön rio de janeiróban javasolta, hogy argentina, brazilia és uruguay kössön közös védelmi szerződést. a szerződés értelmében a három ország közös hadgyakorlatokat tartana, együttműködne fegyveres erőknek fejlesztésében. az egyesült államok már régebben felvetette egy délatlanti paktum létrehozásának gondolatát, de a jelek szerint argentina - a falklandi háború tapasztalataiból okulva - az egyesült államok nélkül szeretne katonai szövetséget létrehozni a térségben.

brazil-venezuelai tárgyalások

rio de janeiro, 1982. szeptember 3. /pl/ - ramiro saraiva guerreiro brazil külügyminiszter csütörtökön rio de janieróban fogadta a braziliában tartózkodó alberto zambrano venezuelai külügyminisztert. a két miniszter elemezte az argentin-brit háború után kialakult amerikai közeli helyzetet.

salvador - hadifoglyok

san salvador, 1982. szeptember 3. /ips/a/

salvadori hazafias erők a kormánycsapatok foglyul ejtett katonái közül csütörtökön hetet szabadon engedtek - közölte a farabundo marti nemzeti felszabadítási front titkos rádióadója, a „radio venceremos”. az elmúlt két napban a felkelők összesen 59 katonát engedtek el, akik közül 12-en csatlakoztak a felkelőkhöz. nincs a szabadon bocsátottak között francisco castillo hadügyminiszter-helyettes, akit a gerillák a múlt hónapban ejtettek fogságba.

ri fg bs

13.23 030982 1521

Fi

--

sk0036 4 230 mtik1040

finnorszag /koivisto - háttér/ 1. rész

szászi julia, az mti munkatársa írja:

1982 szeptember 3./mti/- a hagyományos finn békepolitika folytatása, kiegyensúlyozott belpolitika, a mérsékelt gazdasági növekedésen belül dinamikus fejlődő külkereskedelem jellemzi mauno koivisto elnöki tevékenységének első kilenc hónapját. koivisto, akinek személyében első ízben került munkáspárti /szociáldemokrata/ politikus a finn köztársaság élére, már a választási kampányban leszögezte, hogy nem szándékozik változtatni elődje, urho kekkonen politikájának alapelvein. e politika finnorszag számára nemzetközi tekintélyt és megbecsülést szerzett, s jelentősen hozzájárult az európai enyhülés folyamatának kibontakozásához.

a kekkonen és paasikivi nevével fémjelzett külpolitikai irányvonal központi feladatnak a béke és a népek közti együttműködés biztosítását, s ettől elválaszthatatlanul a leszerelés megvalósítását tekinti. alappillére e politikának a Finnország és a szovjetunió közötti hagyományos jószomszédi kapcsolat fenntartása, fejlesztése politikai és gazdasági téren egyaránt.

hogy mindezeket az elveket a finnorszagban nagy népszerűségnek örvendő koivisto nem csupán választási hadjárata szólamainak tekintette, arról már első elnöki megnyilvánulásai is tanuskodtak. alig hat héttel beiktatása után első külföldi utjaként a szovjetunióba utazott. /koivisto közelgő budapesti látogatása az új elnök harmadik külföldi útja lesz: moszkván kívül svédországban járt/. leonyid brezsnyevvel folytatott tárgyalásain korunk legégetőbb kérdéseiről, mindenekelőtt a finnorszagot különösen közelről érintő európai leszerelési problémákról fejtette ki álláspontját.

koivisto megerősítette, hogy finnorszag a korábbiakhoz hasonlóan támogatja az észak-európai atomfegyvermentes övezet létesítésének tervét - az eredetileg kekkonen által előterjesztett elképzeléseket, s az azt kiegészítő legutóbbi szovjet indítványokat egyaránt. az európai enyhülésnek nincs alternatívája, vívmányait meg kell őrizni, a kelet-nyugati párbeszédet folytatni kell. ezek az alapelvek vezérlik a finn külpolitika tevékenységét nemzetközi fórumokon, így az ensz-ben és a madridi konferencián. lényeges eleme a finn álláspontnak a határozott fellépés a fegyverkezési verseny, az új típusú fegyverek rendszerbeállítása ellen./folylt/

sj bd /pan/

14.12 030982 2352

Fi

--

sk0037 4 230 mtik1041

finnorszag /koivisto, háttér, 2. rész/

a külpolitikával szorosan összefüggő külgazdasági kapcsolatokra jellemző, hogy 1981-ben a teljes finn árukivitel 26,5 százaléka irányult szocialista országokba, s ugyanez volt az arány az import vonatkozásában is. finnorszag a szovjetunió tőkés partnerei sorában a második helyen áll, gazdasági, ipari, műszaki-tudományos megállapodás fűzi a kgsz-hez. finnorszag nem csatlakozott az egyes tőkés országok által a szovjetunió és más szocialista országok ellen foganatosított intézkedésekhez, ellenzi a bojkottpolitikát.

e külpolitikai koncepció érvényesítéséhez megfelelő háttérrel biztosít a finn belpolitika kiegyensúlyozott helyzete. a kormány továbbra is a munkáspártok és a centrista pártok együttműködésén alapul - finnorszag belpolitikai életében ez a gyakorlat a hatvanas években alakult ki. nem hozott változást a kalevi sorsa - irányításával idén februárban megalakult négypárti koalíciós kormány. a pártok most a márciusi parlamenti választásra készülnek: kérdés, hogy az elsőprő győzelem, amelyet a szociáldemokrata koivisto az elnökválasztáson aratott, kifejeződik-e a képviselői helyek elosztásában is.

sj bd /pan/

14.16 030982 1188

--

sk0038 4 230 mtik1042

szuzuki

pietsch lajos, az mti tudósítója jeleneti:

tokió, 1982. szeptember 3. /mti/ - az ellenzéki pártok és a polgári sajtó egyre élesebbé váló bírálatainak nyomán pénteken szuzuki zenko japán miniszterelnök is állást foglalt a japán-amerikai katonai együttműködés kérdésében. újságírók előtt - elsősorban azt hangoztatta, hogy tokio - az ugynevezett biztonsági konzultatív testület honoluluban tartott ülészakán - nem vállalt konkrét kötelezettséget egyetlen amerikai követelés teljesítésére sem.

a kormányt azért érték rendkívül kemény bírálatok, mert a hawaii tanácskozáson megállapodás jött létre arról, hogy együttesen tanulmányozzák a katonai együttműködés kiszélesítését arra az

Fi

esetre, ha a csendes-óceán nyugati térségében „rendkívüli helyzet”, állna elő, ezzel összefüggésben azzal vádolták - és vádolják - a kabinetet, hogy olyan tanulmány elkészítéséhez adta áldását, amely minden valószínűség szerint a szigetország védelmi politikájának átértékeléséhez, az ugynevezett önvédelmi erők tevékenységének - japán szorosán vett földrajzi területén kívüli - kiszélesítéséhez vezethet. mindez pedig oda vezetne, hogy a japán önvédelmi erők az amerikai stratégiai érdekek kiszolgálóivá válnának. ez a forgatókönyv - mutatott rá az ellenzék - teljes mértékben ellentétes a békealkotmány által rögzített alapelvekkel.

szuzuki zenko a bírálóakra azt válaszolta, hogy tokió hajlandó ugyan átvállalni bizonyos óceáni övezetek, tengeri szállítási utvonalak védelmét, de semmi olyat nem vállal, ami az alkotmány előírásaiba ütközne.

megfigyelők mindazonáltal rámutatnak, hogy a két ország közötti katonai együttműködést illető nézeteltéréseket honoluluban egyáltalán nem sikerült áthidalni, s bár tokió időt nyert, a szigetországra nehezedő amerikai nyomás a jövőben erősödni fog.

a japán fővárosban pénteken bejelentették, hogy szakuraucsi josio külügyminiszter a hónap végén washingtonba látogat. feladata minden bizonnyal a kormány álláspontjának további tisztázása lesz.

... pl/tcs bs

14.57 030982 2038

..

sk0039 4 230 mtik1043

egk-usa - thorn

magyar péter, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1982. szeptember 3. /mti/ - állandó jellegű tárgyalási-tanácskozási formára tett javaslatot a nyugat-európai közösség és az egyesült államok között a felhalmozódott ellentétek kiküszöbölésére gaston thorn, az európai közösségek bizottságának elnöke. thorn egy osztrák üdülőhelyen nyilatkozott, az egk-japán-amerika háromoldalu tanácskozás testületi ülésén.

a európai közösségek bizottságának elnöke szerint „veszélyes szintet”, értek el a viták az atlanti-óceán két partja között. ezek közül is a kelet-nyugati kereskedelem kérdései kerültek nevezte a

Fi

legsürgősebben megvitatandóknak. a brüsszeli bizottság - mondta - kész még ebben az évben megkezdeni a fent említett állandó és átfogó jellegű tanácskozásokat.

thorn nem először sürget ilyen tanácskozásokat a vita elsimitására. ugyanakkor elutasította washington sokszor hangoztatott kereskedelmi gondjait a nyugat-európai állami támogatások és protekcionizmus miatt. „az egk évről-évre növekvő, hatalmas hiánnyal zárja kereskedelmi mérlegét mind japánnal, mind az egyesült államokkal. hogy beszélhetnek partnereink elzárkózásról?„ - kérdezte. az egk közös mezőgazdasági politikáját, annak exporttámogatási rendszerét támadó amerikai megnyilatkozásokra - válaszul rámutatott, hogy a nyugat-európai közösség ötször annyi mezőgazdasági terméket vásárol az egyesült államoktól /főként szóját és kukoricát/ mint washington az egk-tól. „29 milliárd dollár volt a hiányunk 1980-ban csak a mezőgazdasági áruk kereskedelmében az egyesült államokkal szemben„ - hangoztatta thorn. „nagyobb tárgyalagosságot és megértést„ kérve a tanácskozáson szintén jelen lévő john block amerikai mezőgazdasági minisztertől. „az állandó vádaskodások nem segítenek a problémák megoldásában„ - tette hozzá.

az acélkereskedelmi vitát illetően thorn azt hangsúlyozta, hogy a nyugat-európaiak által felajánlott megállapodás /kivitelük 10 százalékos csökkentése/ „nagy és méltánylást érdemlő áldozat„ - sajnos, az amerikai acélgyártók még mindig haboznak és ellenségesek ezzel a megállapodással szemben. reméljük azonban - jelentette ki thorn -, hogy a washingtoni kormány latba veti minden befolyását és elejét veszi a konfliktus elmérgesedésének.

mp/jp lb bs

15.29 030982 2307

..

sk0040 4 230 mtik1044

arab csucs - egyiptom

rákos györgy, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1982. szeptember 3. /mti/ - néhány nappal a marokkóba összehívott arab csucs-konferencia megkezdése előtt függőben lévő kérdésnek látszik egyiptom részvétele az arabközi fórumon.

kamal hasszan ali külügyminiszter egy pénteken kairóban nyilvánosságra hozott interjúban kijelentette: amennyiben egyiptom meghívást kap a csucs-értekezletre, „alaposan tanulmányozni fogja

Fi

azt,,. a londonban megjelenő arab nyelvű al-madzsallának nyilatkozva hangoztatta, hogy országa az arab államokkal való kapcsolatokban ,,elvi alapokról indul ki és nem érzelmi megközelítésből, vagy gazdasági megfontolásokból,,.

oszama el baz külügyi államtitkár, mubarak elnök legfőbb külpolitikai tanácsadója a múlt hét végén marokkóban járt, s megfigyelők több mint valószínűnek tartják, hogy ii. hasszán királlyal lezajlott találkozásán a csúcson való egyiptomi részvételről tanácskozott. érdemi tájékoztatással sem a marokkói, sem az egyiptomi fél nem szolgált.

egyiptom arab liga-tagságát, mint ismeretes, az 1978-as bagdadi arab csúcskonferencián felfüggesztették - kairó elleni szankcióként a camp david-i megállapodások miatt. e döntés megmásításához - az arab liga alapokmánya értelmében - egyöntetű arabközi határozat szükséges. a kairói rádió péntek délutáni kommentárjában egyébként olyan egységes arab béketerv elfogadására szólította fel a fési csucs résztvevőit, amely egyesíti magában a fahd királyról elnevezett szaud-arábiai rendezési javaslatot, burgiba tunéziai elnök tervét és a camp david-i megállapodásokat. az egyiptomi sajtó az elmúlt időszakban szinte hadjáratot folytat az arab közvélemény meggyőzésére, hogy camp david - az egyezmények kairói értelmezése alapján - lényegét tekintve egybeesik a palesztin probléma rendezését célzó egyéb, forgalomban lévő arab elképzelésekkel. ezt fejtegette az al-muszavár főszerkesztője lapja legújabb számának hasábjain. a mubarak elnökkel fenntartott személyes kapcsolatról ismert újságíró cikke azt a benyomást keltette, mintha egyiptom részvételének ügye ez idő szerint nyitott kérdés lenne, s egyúttal hozzáfűzte: ,,akik egyiptomnak a csucstól való távolmaradását akarják elérni, ezzel arra biztatják kairót, hogy eleve mossa a kezét,,.

rg/tcs lb bs

15.35 030982 2299

Fi

..

sk0041 4 230 mtik1045

nszk - növekvő munkanélküliség

follinus könyves jános, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1982. szeptember 3. /mti/ - mintegy negyvenezerrel nőtt augusztusban a nyugatnémet munkanélküliek száma és elérte az egymillió nyolcszázszázötvenet. a szövetségi munkaügyi hivatal pénteki bejelentése szerint az összes foglalkoztatott 7,4 százaléka munkanélküli, amire 1950 augusztusa óta nem volt példa.

a nyugatnémet munkaerőhelyzet romlását jelzi, hogy egy évvel ezelőtti félmillióval kevesebben kerestek állást, a munkanélküliek aránya csak 5,5 százalékot tett ki.

tovább romlott a husz éven aluli állást keresők helyzete. közülük 185 ezren voltak munka nélkül, ami azt jelenti, hogy az összes munkanélküli tíz százaléka fiatal. a külföldi munkanélküliek száma augusztus hónapban is meghaladta a 230 ezret.

a fenti szám adatok azt jelentik, hogy - a szeptemberi szokásos, átmeneti javulás után - a munkanélküliek száma rohamosan nőni fog az nszk-ban és a téli hónapokban elérheti a két és egynegyed milliót is.

a növekvő munkanélküliségért az ellenzéki cdu/csu a kormánypártokat tette felelőssé. a szabaddemokrata párt úgy ítélte meg, hogy a negatív tendencia tovább fogja gyengíteni a tőkés beruházási kedvét és felszólította az spd-t, hogy ne kérdőjelezze meg a szükségessé vált - a lakosság életszínvonalát is csökkentő - takarékosági intézkedéseket. a szociáldemokrata párt szintén sikraszállt a beruházások fellendítéséért, de elutasította, hogy annak finanszírozása kizárólag a munkavállalók és a nyugdíjasok terhére történjék.

fkj/jp lb bs

15.38 030982 1585

Fi

..

sk0042 4 230 mtik1046

eta

király ferenc, az mti tudósítója ajeleti:

madrid, 1982. szeptember 3. /mti/ - mint jelentettük, a héten feloszlatta önmagát a z eta mérsékelt szárnya, de a döntést még jóvá kell hagynia a közgyűlésnek. ezt a hírt pénteken a baszk terror szervezet szóvivője is bejelentette, vezérkarának több napos vitája után.

a husz éve alakult és európa egyik leghírhedtebb terrorista mozgalma az évek alatt több ágra szakadt. az ugynevezett katonai-politikai szárny a belső viták következtében szinten ketté vált. a „vii. közgyűlés”, néven ismert csoport vezérkara döntött most az önfelosztás mellett. feltételként szabták, hogy a belügyminisztérium adjon kegyelmet a spanyolországban, valamint külföldön élő mintegy 500 tagjának. a kormány gyors reagálása az volt, hogy sem tárgyalni, sem kegyelmet adni nem hajlandó. mindezek ellenére madridban már hetek óta tartja magát a hír, hogy titkos tárgyalások folynak a terror szervezet és a hatóságok között.

az eta különböző szárnyai az elmúlt két évtized alatt több mint 350 embert gyilkoltak meg spanyolországban. robbantásos merényleteiknek igen sok sebesültje volt. a pénzügyi alap megteremtéséhez többek között „forradalmi adókat”, vetettek ki a gyárosokra, de jövedelmező üzletnek bizonyult az emberrablásokból befolyó váltságdíj is.

az utóbbi időben egyre jobban elvesztették tömegbázisukat saját hazájukban, baszkföldön is. az eta katonai-politikai szárnyáról most leválni készülő csoport értelmetlennek minősítette a vérontást, baszkföld elszakításának kísérletét.

az eta kemény szárnya elhatárolta magát az „árulóktól”, és bejelentette: a végsőkig folytatja a fegyveres harcot. a spanyol belpolitika jó ismerői felhívják a figyelmet arra, hogy a mostani lépés lényegesen csökkenti ugyan az eta erejét, de a kemény szárny akcióival továbbra is számolni kell.

ky/tos lb bs

15.48 030982 1873

Fi

--

sk0043 4 230 mtik1047

kkp - kongresszus -2.

sarkadi kovács ferenc, az mti tudósítója jelenti:

peking, 1982. szeptember 3. /mti/ - csoportokban tanácskoztak pénteken a kínai kommunista párt kongresszusi küldöttei. a csoportüléseken a szerdán elhangzott két beszéd, teng hsziao-ping alelnök megnyitója és hu jao-pang központi referátuma volt a téma. a csoportülések „néhány napig”, tartanak, s pekingben arra számítanak, hogy legkésőbb a jövő hét elején a xii. kongresszus teljes üléssel folytatja munkáját.

a nyilvánosságra hozott beszámoló tanúsága szerint 33 csoportban méltatták a két beszédben felvázolt, zömükben már régebről ismert, az ezredfordulóig szóló célokat, a kkp kb 1978. decemberi, 3. plénumát, s az azóta folytatott politikát. a nyitóbeszédhez hasonlóan, de az elismerést nem mindenütt egyformán mérve, méltatták az 1956-os viii. és az 1945-ös vii. kongresszust.

li tö-seng, a senjangi katonai körzet parancsnoka, akit az ortodox erők egyik kulcsszemélyének tartanak, bizottságában azt mondta, hogy a „legmélyebb benyomást a népben”, a vii. kongresszus hagyta, „mivel ott elválasztották a jót a rossztól... jang jung, a hadsereg vezérkarának helyettes főnöke találó párhuzamot vont a teng hsziao-pingét és vonalát megerősítő 1978-as plénum és az 1935-ös cunji tanácskozás között, ahol - mint mondta - véget vetettek a „cikkcakkoknak”, és „visszatértek a helyes vonalhoz... mint ismeretes, a cunji tanácskozáson szerezte meg mao ce-tung a pártban a hatalmat, szorította vissza ellenfeleit, kezdte kiépíteni személyi kultuszát, s ezt a folyamatot éppen a vii. kongresszus tetőzte be.

mindazonáltal, az új kina hirügynökség arról számolt be, hogy a hadsereg delegátusai teljes támogatásukról biztosították teng és hu beszédét.

egy másik bizottságban csang csing-fu, az állami gazdasági bizottság minisztere arra mutatott rá, hogy az elkövetkezendő 8-9 évben válik el, vajon kina képes-e az ipari és mezőgazdasági termelés évi bruttó értékének megnégyszerezésére. miközben az anyagi forrásokat a kulcsfontosságú beruházásokra összpontosítják, a meglévő üzemeket is fel kell ujitani. az országban 380 ezer különböző nagyságrendű üzem van, s a kínai üzemek számos tekintetben még nem érték el a felszabadulás /1949/ utáni legjobb gazdasági eredményeket.

nc/jp mj bs

15.56 030982 2314

Fi

--

sk0044 4 230 mtik1048

tejero

madrid, 1982. szeptember 3. /mti/ - tejero csendőralezredes, a tavaly februári spanyol szélsőjobboldali puccskíséret 30 évre elítélt egyik fővádoltja beadvánnyal fordult a belügyminisztériumhoz. a parlament elfoglalását irányító kommandó parancsnoka azt kérte a hivatalos szervektől, hogy engedélyezzék kilépését a csendőrség állományából.

tejero a börtönből telefoninterjút adott a la libre belgique című belga lapnak. ebben a többi között elmondta, hogy képviselőnek kívánja jelöltetni magát az október végi választásokon. mivel azonban a spanyol törvények értelmében hivatásos tiszt nem indulhat a választáson, ezért kéri kilépését.

az újságíró azon megjegyzésére, hogy „még jócskán van ideje a rács mögött”, tejero azt válaszolta: „csak első fokon minősítettek bűnösnek. másrészt védőügyvédjeim majd megtalálják a módját annak, hogy tervem megvalósuljon.”

tejero, a nemrég alakult szélsőjobboldali spanyol szolidaritás nevű párt jelöltjeként kíván indulni.

ky/tcs lb bs

16.15 030982 1026

--

sk0045 4 230 mtik1049

Lemondott a dán kormány

koppenhága, 1982. szeptember 3. /reuter/afp/ - pénteken délelőtt benyújtotta lemondását anker jörgensen dán miniszterelnök nyolc hónapja hivatalban levő kisebbségi szociáldemokrata kabinetje.

mint ismeretes, a jörgensen-kabinet azért kényszerült távozásra, mert a parlament nem fogadta el dánia egyre növekvő kereskedelmi mérleghiányának enyhítésére és deficitese költségvetésének mérséklésére irányuló rendkívüli gazdasági programját.

jörgensen és pártja úgy döntött, hogy a távozó miniszterelnök nem tesz javaslatot utód személyére. margit királynő péntek délután fogadta a parlament nyolc ellenzéki pártjának képviselőit és a velük folytatott megbeszélés után nevezi ki az új kormány megalakítására hivatott személyt.

Fi

a konzervatív és a liberális parlamenti képviselők legutóbbi tanácskozását követően a felek szóvivője bejelentette, hogy a jövőre miniszterelnök pártállásától függetlenül az új kormányban mindkét párt tagjai résztvesznek.

megfigyelők szerint jörgensen utódként poul schlüter, a konzervatív párt vezetője, vagy henning christophersen, a mérsékelt liberális párt első embere jöhet szóba. ha schlüter kap kormányalakítási megbízást, akkor ebben az évszázadban ő lesz dánia első konzervatív miniszterelnöke.

mint jörgensen mondotta, „a jelenlegi helyzetre egy újabb választás nem jelentene megoldást”, minthogy az utóbbi három évben a dánok már kétszer járultak az urnákhoz és három kisebbségi szociáldemokrata kormányuk volt. az elmúlt tíz évből maga a távozó kormányfő is nyolc évet töltött a miniszterelnöki bársonyszékben, ez volt az ötödik kisebbségi kormánya.

vi lb bs

16.19 030982 1667

--

sk0046 4 230 mtik1050

gemajel - cáfolat

beirut, tel-aviv, 1982. szeptember 3. /afp/ap/upi/reuter/ - a megválasztott libanoni elnök, basir gemajel hivatala pénteken hivatalosan cáfolta az izraeli rádió értesülését, amely szerint begin izraeli kormányfő és basir gemajel két nappal ezelőtt titokban találkozott. a hivatal közlése szerint az értesülés teljesen alaptalan.

az izraeli rádió - mint korábban közöltük - pénteken reggel jelentette a titkos találkozó állítólagos létrejöttét. a upi az izraeli rádiót idézve közölte, hogy a találkozón begin bírálta gemajelt, amiért vonakodik „nyíltan deklarálni libanon izraelhez fűződő baráti kapcsolatait”. a jedioth aharonoth című izraeli napilap értesülése szerint gemajel a találkozón türelmi időt kért begintől. az izraeli rádió szerint gemajel közölte beginnel, hogy a libanoni-izraeli kapcsolatok rendezése, azaz a begin által sürgetett libanoni-izraeli békeszerződés megkötése előtt a libanoni kormányt, illetve az ország belső helyzetét szeretné megszilárdítani. addig is

Fi

- írta az afp által idézett izraeli lap - gemajel a két ország fővárosában hivatalos képviselők létrehozását, valamint a kétoldali kereskedelmi és turisztikai kapcsolatok fejlesztését indítványozta.

ág lb bs

16.21 030982 1241

--

sk0047 4 230 mtik1051

kuba - külföldi adósságok

havanna, 1982. szeptember 3. /mti-pl/ - kuba kérte a konvertibilis valutában fennálló külföldi adósságai törlesztésének újratárgyalását és haladékot kért az 1982-1985. években esedékes visszafizetésekre - jelentette pénteken a prensa latina kubai hírügynökség.

a kubai nemzeti bank közleménye rámutat: az ország fizetési nehézségeinek oka a cukor világpiaci árának csökkenése, a magas kamatlábak, a kedvezőtlen hitelfeltételek és az amerikai gazdasági blokádnál okozott kár. a hivatalos adatok szerint kuba nyugati bankokkal szemben fennálló adósságainak összege 3,5 milliárd dollár, s ebből az esedékes 1,2 milliárd dollár visszafizetésének ügyéről kíván tárgyalni.

a szigetország a cukorbevételek lényeges megcsappanása következtében keletkező veszteség pótlására nem kívánta tovább szigorítani az importját, az ország exportjának és a lakosság szerény életszínvonalának a rovására. ezért kérte a külföldi adósságok szerkezetének részleges átalakítását és a közeljövőben pénzügyi küldöttségeket meneszt a hitelező országokba.

gf ma/mj bs

16.26 030982 1102

fi

--

sk0048 4 230 mtik1052

a szerkesztőségek figyelmébe!

várható anyagaink az esti órákban

1982. szeptember 3. /mti/

róma: a kormányprogram szenátusi vitája

pisa: a l,unitá-fesztivál megnyitása

varsó: lengyel helyzetkép

közel-kelet

iráni - rafszandzsani - olaj

japán revansisták /taszsz/

to bs

16.29 030982 0367

--

sk0049 4 230 mtik1053

japán - szovjet

tokió, 1982. szeptember 3. /taszsz/ - pénteken tokió egyik parkjában a japán jobboldali-soviniszta erők nagyszabású gyűlésen adtak hangot a szovjetunióval szembeni jogtalan területi követeléseiknek. a kormányzó liberális demokrata párt által összehívott provokatív célzatu összejövetelen több miniszter mellett részt vett nikaido szuszumu, a párt főtitkára is.

a résztvevő miniszterek nyíltan sikraszálltak a ii. világháború után kialakult határok revíziójáért. nikaido szuszumu kijelentette, hogy a liberális demokrata párti kormány a jövőben is ösztönözni fogja a „területi problémák megoldására indított mozgalmat,„ odáig ment, hogy a japán-szovjet kapcsolatok továbbfejlesztését tokió megalapozatlan követeléseinek teljesítésétől teite függővé.

Nw

a japán „héják”, a valóságban nem létező „területi kérdéssel”, erőltetett katonai előkészületeiket kívánják igazolni népük előtt, és el akarják vonni a japán és a világközvélemény figyelmét saját katonai terveikről. ezt a célt szolgálják a péntekihez hasonló gyűlések, valamint az olyan akciók mint szakuraucsi josio külügyminiszter demonstratív utazása az „északi területek”, térségébe. /„északi területeknek”, tokióban a kuril-szigeteknek a szovjetunióhoz tartozó déli részét nevezik./

kf fm ha

17.40 030982 1300

--

sk0050 4 230 mtik1054

rövid hírek

kirchscha:ger

bécs, 1982. szeptember 3. /mti/ - dr. rudolf kirchscha:ger osztrák szövetségi elnök hétfőn négynapos hivatalos látogatásra a német szövetségi köztársaságba utazik. az osztrák államfőt elkíséri willibald pahr külügy- és josef staribacher kereskedelmi és ipari miniszter.

kutahov

helsinki, 1982. szeptember 3. /taszsz/ - finnországi hivatalos látogatásának befejeztével pénteken helsinkiből hazautazott pavel kut repülő főmarsall, a szovjetunió honvédelmi miniszterhelyettese, a légierő főparancsnoka. a szovjet katonai vezetőt fogadta mauno koivisto köztársasági elnök is.

india - monszun

uj-delhi, 1982. szeptember 3. /reuter/ - eddig több mint 30 millió embert sújtottak a heves monszunesőzések következtében fellépő áradások india négy északi és keleti államában. egybehangzó jelentések szerint emberemlékezet óta nem volt a mostanihoz fogható árvíz ebben a körzetben, amely eddig 160 személy halálát okozta és több száz települést teljesen elmosott a föld színéről.

sl ai ha

17.55 030982 1053

Nw

--

sk0051 4 230 mtik1055

rafszandzsani

teherán, 1982. szeptember 3. /afp/ - hasemi rafszandzsani, az iráni parlament elnöke pénteken azzal fenyegetőzött, hogy országa megfosztja Európát is a perzsa- /arab- /öböl olajától, ha úgy adódna, hogy iránt kismennyiségű öbölbeli kőolajból, és megfosztanák olajbevételeitől.

a magas rangú iráni vezető a pénteki ima alkalmával teheránban mondott és a rádió által is sugárzott beszédében utalt arra, hogy országa az iráni-iraki háború kezdete - 1980. szeptembere - óta szavatolta az öböl biztonságát, de - mondta - iránnak „megvannak az eszközei arra is, hogy ott bizonytalanságot teremtsen,,.

rafszandzsani az irakkal vívott háborúval kapcsolatban megállapította, hogy közelednek a háború kimenetele szempontjából döntő napok. élesen bírálta azokat a nyugati hírügynökségeket és egyéb hírközlő eszközöket, amelyek arról beszélnek, hogy Irak megtámadta a kharg-szigeti iráni olajkikötőt. rafszandzsani szerint ezzel azt akarják elérni, hogy megnyiljanak a szaud-arábiai olajcsapok, s Rijad, olcsón árusítva olaját, gazdasági nyomat gyakorolhasson Iránra.

rafszandzsani ezen kívül figyelmeztette az arab országok államfőit is: amennyiben a jövő héten összeülnének a marokkói fesben, úgy ne gondolják, hogy Irán elfogadja majd az iraki-iráni háborúra vonatkozó határozataikat.

az iráni vezető érintette a közel-kelettel kapcsolatos legutóbbi fejleményeket is. reagan amerikai elnök legutóbbi javaslatáról azt mondta, hogy „az ugyanaz, mint a camp david-i megállapodás,,. „mindkettő realitásként akarja elfogadtatni Izraelt, de véleményem szerint ez lehetetlen,, - hangsúlyozta rafszandzsani.

gf fm ha

18.16 030982 1653

Nw

--

sk0052 4 300 mtik1056

izrael-beirut

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

beirut, 1982. szeptember 3. /mti/ - a beiruti állami rádióra és a falangista adóállomásra hivatkozva az izraeli rádió is beszámolt arról, hogy a libanoni főváros déli peremén elhelyezkedő izraeli csapatok pénteken egyszerre három szektorban többszáz métert nyomultak előre nyugat-beirut belterülete, a palesztin harcosok kivonása után védtelenné vált menekülttáborok felé. az előnyomuló egységek aknamezőket hatástalanítanak és új állásrendszereket építenek ki.

safik el-vazzan libanoni miniszterelnök pénteken sürgősen érintkezésbe lépett az egyesült államok beiruti nagykövetével az egyelőre tisztázatlan oku és célú izraeli csapatmozgásokkal kapcsolatban. egy nappal korábban - mint jelentettük - a nemzeti múzeum térségébe is visszatért egy 50 főnyi izraeli egység.

a libanoni baloldali miliciák védelmi állásokat foglaltak el a főváros déli kerületeiben előretört izraeli csapatokkal szemben.

közben a libanoni hatóságok azt is közölték, hogy az izraeli csapatok még mindig nem ürítették ki a nemzetközi repülőtér és környékét, s emiatt továbbra is bizonytalan a légiforgalom felújítása.

bz/dj fm ha

18.20 030982 1205

-.-

sk0053 4 230 mtik1057

samir - reagan-terv

hilu ama, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1982. szeptember 3. /mti/ - jichak samir izraeli külügyminiszter szerint „mély nézetkülönbségek, állítják szembe tel-avivot és washingtont a közel-keleti rendezéssel foglalkozó új amerikai kezdeményezés miatt, válsághelyzetről azonban nincs szó.

Nuv

a kol izrael rádióállomásnak adott pénteki interjújában samir miközben kormánya részéről „elfogadhatatlannak” nyilvánította a reagan-tervet, nyomatékkal hangoztatta, hogy a két ország viszonyában korábban is voltak hasonló mértékű feszültségek, ezek miatt azonban, mint mondta, izrael és az egyesült államok „különleges kapcsolatait”, nem szenvedtek csorbát.

az izraeli diplomácia vezetője, aki közvetlenül az interjú előtt fejezte be utolsó munkamegbeszélését caspar weinberger amerikai hadügyminiszterrel, ezúttal meglehetősen visszafogott hangnemben fejtette ki álláspontját. „sajnálkozásának”, adott hangot amiatt, hogy az amerikai kormány a tel-aviv részéről elvárt előzetes konzultációk mellőzésével hozta nyilvánosságra új elképzeléseit.

a tudósító kérdésére válaszolva samir a leghatározottabban elutasította a feltételezést, miszerint washington a palesztin probléma újszerű megközelítésével tulajdonképpen a libanoni háború számláját nyujtaná be a begin-kormánynak, mint a külügyminiszter megállapította: „izrael libanoni akciója igen pozitív eredményeket hozott az egyesült államok számára.”, hozzáfűzte még, hogy weinberger és ő maga azonos nézeteket vallanak libanon végleges politikai státusáról, ezt azonban nem fejtette ki bővebben.

weinberger hadügyminiszter, akit a jeruzsálemi rádió riportere szintén megszólaltatott a műsorban, utalt arra, hogy a reagan-kormány új tervében számításba vette a heves izraeli elutasítást, egyúttal közölte, hogy washington ennek ellenére nem fog visszalépni a tervtől. egyébiránt - jegyezte meg weinberger az ellenzéki izraeli munkapárt kedvező reagálására célozva - tapasztalatai alapján nem állíthatja, hogy minden izraeli politikai erő ellenezné a reagan-tervet.

hf/hi fm ha

18.22 030982 2099

Nuv

-.-

sk0054 4 300 mtik1058

kina-japán

peking, 1982. szeptember 3. /mti/ - a zsenmin zsipao pénteken terjedelmes cikkben ítélte el újfent „a japán militaristákat rosszindulatú kísérletükért: a militarizmus feltámasztásáért és a kínai-japán barátság aláásásáért,,.

a kkp központi lapja úgy értékelte, hogy a tokiói ^(köz)oktatási minisztérium és más japán csoportok akciói ellentétesek az 1972-es kínai-japán normalizálási megállapodás elveivel és szellemével. a kkp lapja visszautasította azt az értékelést, hogy a japán részvétel elengedhetetlen a kínai nagy modernizáláshoz. „megengedhetetlen, hogy valaki azt hihesse: gazdaságilag erős, és ezáltal lábbal tiporhatja a kínai-japán kapcsolatokat alapelveit,, - írta a zsenmin zsipao.

a központi lap kirohanásai sem képeznek ugyanakkor akadályt abban, hogy a kínai-japán csereügyletek külsőre zökkenőmentesen bonyolódjanak: éppen a zsenmin zsipao cikkének megjelenésével egyidőben tartózkodik például a japán földművelési, erdőgazdasági és halászati miniszter pekingben.

nc/dj ai ha

18.24 030982 1031

--

sk0055 4 230 mtik1059

l,unitá—fesztivál

róma, 1982. szeptember 3. /mti/ - megkezdődött a l,unitá fesztiválja. az olasz kommunista párt lapjának ünnepét ezúttal pisa mellett, tirreniában, egy használaton kívül levő filmvárosban rendezik, melyet május óta mintegy 11 ezer ember alakított át, hozott rendbe, társadalmi munkában.

a fesztivál szervezőbizottságát irányító adalberto minucci, az okp titkárságának tagja szerint az idejünnep a demokratikus alternatíva politikai célkitűzését szolgálja. a kommunisták és az ország demokratikus és haladó erői közötti párbeszédet kívánja elősegíteni előadásokkal, vitákkal, különböző rendezvényekkel.

Nuu

a megnyitón alessandro natta, a párt titkárságának tagja vett részt. enrico berlinguer, az okp főtitkára a fesztivál zárónapján tartandó nagygyűlésen, szeptember 19-én mond beszédet.

a korábbi évekhez hasonlóan részt vesznek a fesztiválon a szocialista és a tőkés országok kommunista lapjainak, valamint a fejlődő országok nemzeti mozgalmainak képviselői is.

a népszabadság saját pavilonnal mutatkozik be a l,unitá-fesztiválon.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

minucci közölte, hogy a l,unitá-fesztiválra nem hívták meg a „szolidaritás,, képviselőit.

kir/hi fm ha

18.25 030982 1303

--

sk0056 4 230 mtik1060

kormányülés - urban /1.rész/

varsó, 1982. szeptember 3. /mti/ - a lengyel katonai főügyész utasítására letartóztatták jacek kuront és a „kor,, nevű ellenforradalmi szervezet három másik vezetőjét: adam michniket, jan litynskit és henryk wujecet. egyben megkezdődött ellenük az eljárás azzal a váddal, hogy a lengyel népköztársaság társadalmi rendszerének erőszakkal történő megdöntésére tettek kísérletet.

ugyanilyen vád alapján elfogató parancsot adtak ki a „kor,, más, jelenleg bujkáló vezetői ellen. a külföldön tartózkodó jan józef lipski és mirosław chojecki ellen távollétükben indult meg az eljárás.

mindezt jerzy urban, a lengyel kormány szóvivője közölte pénteken este sajtóértekezletén. mint mondotta, az internált kuron és három társa letartóztatásáról, valamint a „kor,, vezetői ellen hozott többi intézkedésről a nemzeti megmentés katonai tanácsának szerdai ülése nyomán döntöttek. ezen a tanácskozáson, mint emlékeztet, megállapították, hogy az elmúlt hónapok rendzavaró akcióinak megszervezése jórészt a „kor,, illegalitásban működő munkatársainak számlájára irandó.

Nuu

a kormány - mondotta urban - pénteki ülésén megállapította, hogy az ország belső helyzetére három fő tényező van hatással: az életszínvonal 25 százalékos csökkenése /ami példátlan visszaesés lengyelország háboru utáni történetében/, a szocializmus ellenfeleinek a társadalmi rendszer megváltoztatására irányuló aknamunkája, végül a nato-tagállamok, főként az egyesült államok részéről folytatott felforgató tevékenység és a gazdasági szankciók.

a minisztertanács, amely e tényezők tükrében vizsgálta az augusztus utolsó napján lezajlott utcai zavargásokat, hangsúlyozta, hogy a földalatti ellenzék nem érte el célját. a „szolidaritás”, illegálisban működő szélsőségesei urban megfogalmazása szerint saját temetési menetüket járták kedden, végképp bebizonyítva, hogy nem lehetnek semmiképpen tárgyaló partnerek. az események nyomán a kormány nem változtatja meg irányvonalát: továbbra is a harc és a megegyezés együttes politikáját folytatja. /folyt./

kn/dj ai ha

18.42 030982 2095

-.-

sk0057 4 230 mtik1061

afrikai hírek

kenya

nairobi, 1982. szeptember 3. /reuter/ - a kenyai kormány pénteken feloldotta nairobiiban az éjszakai kijárási tilalmat, amelyet a légierő augusztus elsejei puccskísérlete nyomán rendeltek el, közölte a nairobi rádió.

a rádió arap moi elnöki irodáját idézve a normális viszonyok visszatérével indokolta az intézkedést. a kijárási tilalom azért volt mindeddig érvényben, hogy megkönnyítse a biztonsági erőknek a még bujkáló puccsisták felkutatását. a közlemény szerint már csak 25 embert keresnek, s ezek nem jelentenek veszélyt az állam biztonságára.

az augusztusi puccskísérlet nyomán a 2 500 fős kenyai légierő mintegy 2 000 tagját tartóztatták le. valószínűleg hadbírótság elé állítják őket. egyébként arap moi elnök augusztus 21-én feloszlatta az egész légierőt, s elrendelte új parancsnokság alatti újjászervezését.

Nm

uganda

kampala, 1982. szeptember 3. /mti-upi/ - az ugandai parlament törvényt fogadott el arról, hogy visszaszolgáltatják eredeti tulajdonosaiknak az időközben megdöntött idi amin-kormányzat által elkobzott vagyonekat - közölte az uganda times pénteken.

a törvény mindazokra a javakra vonatkozik, amelyeket 1972 és 1979 között sajátítottak ki. legnagyobb részük annak a 80 ezer ázsiai származású személynek a tulajdona volt, akiket az amin-kormány 1972-ben kiutasított az országból. egy megszorító cikkely szerint a törvény csak az ugandába 90 napon belül visszatelepülő személyekre vonatkozik, s a visszakapott javakat öt éven belül tilos eladni.

frontországok

lusaka, 1982. szeptember 3. /mti-ap/ - az afrikai frontországok vezetői szombaton értekezletet tartanak a zambiai fővárosban. a résztvevők - az angolai, a botswanai, a tanzániai, a zimbabwei, a mozambiki és a zambiai államfő, illetve miniszterelnök és a délnyugat-afrikai népi szervezet /swapo/ vezetője-namibia függetlenségéről és a szomszédos országok elleni sorozatos dél-afrikai agressziókról fognak tanácskozni.

ta fm ha

18.54 030982 2005

-.-

sk0058 4 230 mtik1062

kormányülés - urban /2. rész/

varsó, 1982. szeptember 3. /mti/ - a kormány értékelése szerint az augusztus 31-i zavargások méretei, a munkások távolmaradása azt bizonyítja, hogy a politikai ellenfél elvesztette a társadalom széles körének támogatását. a vezetés mindent megtesz az olyan emberek megnyeréséért, akik korábban a „szolidaritást” támogatták, de ma már - bár még ingadoznak - az állami vezetéshez állnak közelebb.

az ifjúság egy része tudati válságban van, sok fiatal rosszul értelmezi a vezetés jószándékát. ennek megfelelően - közölte a szóvivő - a kormány programot dolgozott ki a fiatalok állampolgári tudatának formálására.

Nm

a nap egyéb eseményeiről szólva urban közölte, hogy a dél-lengyelországi jastrzebiében pénteken hivatalosan megemlékeztek az 1980-as bányászsztrájkot lezáró megállapodás aláírásának második évfordulójáról. az ünnepség a nyugalom légkörében folyt le, és ugyancsak nyugalom volt a legnicai vajdaságban lévő lubin városában is, ahol pénteken temették a keddi utcai zavargások két halálos áldozatát.

kérdésekre válaszolva a szóvivő elmondta, hogy a keddi zavargások alatt őrizetbe vett 4050 személy közül eddig 1862 ügyében jártak el a szabálysértési bíróságok. tulnyomó többségüket pénzbüntetésre ítélték.

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

-----
további kérdésekre urban elmondta:

nem igaz az, hogy letartóztatták volna a keddi zavargások során a finn nagykövetet. az történt, hogy a hatóságok véletlenül őrizetbe vették a diplomatát egy tömegjelenet során, de amint tisztázódott, hogy kiról van szó, azonnal szabadon engedték, majd hivatalosan bocsánatot kértek tőle.

az ország 49 vajdasága közül 15 olyan volt, ahol nem került sor kedden semmilyen kilengésre.

egy nyugati tudósító megkérdezte: a „szolidaritásról”, elmondottak azt jelentik-e, hogy a kormány walesával sem akar tárgyalni. urban kitérően válaszolt, azt mondta, hogy az elmondottak walesát is érintik. az ő ügyében pillanatnyilag nehéz nyilatkozni. walesa egyelőre ugyanis hallgat, „meglátjuk, mit mond majd, ha hajlandó lesz megszólalni,„.

kn/dj ai ha

19.06 030982 2182

Nww

-. -

sk0059 4 230 mtik1063

gázvezetékek - nyugat-európai egyeztető

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1982. szeptember 3./mti/ - közös nyilatkozat és érdemi hivatalos tájékoztatás nélkül ért véget londonban pénteken a szibéria-nyugat-európa gázvezetékek építésében érdekelt négy nyugat-európai ország - nagy-britannia, franciaország, az nszk és olaszország - illetékeseinek egynapos tanácskozása.

hivatalos helyről származó értesülés szerint a felek „véleményt cseréltek az általános helyzetről, amely az egyesült államoknak a szibériai gázvezetékekkel kapcsolatos intézkedései /ti.szankciói/ nyomán alakult ki. az együttműködés és a szolidaritás szellemében a legkülönbözőbb lépések megtételére hangzottak el javaslatok - ezeket a négy kormány megvizsgálja. a tanácskozás résztvevői indítványaik megtételekor szem előtt tartották a szélesebb körű érdekeket, a közös piac és az érdekelt nemzetközi vállalatok szerepét.,,

arra a kérdésre, voltak-e nézeteltérések a „négyek”, között, az idézett tájékoztató csak azt a választ adta, „mindannyiuknak aggodalmat okoz,, a kialakult helyzet.

egyelőre mérlegelés tárgya, tartanak-e a jövő héten hivatalos találkozót a „négyek”, az egyesült államok képviselőivel. amerikai részről azt szorgalmazzák, hogy az általuk életbe léptetett egyoldalú szankciókat az érdekelt kormányok váltsák fel együttesen elhatározott új, szovjetellenes korlátozó intézkedésekkel.

ae/hi

x x x

róma, 1982. szeptember 3. /ap, upi/ - livornóban szombaton a „dubrovnyik”, nevű szovjet teherhajóra rakják azt a két turbinát, amelyet a nuovo pignone olasz cég amerikai licenc alapján gyártott a szibériát nyugat-európával összekötő gázvezetékek számára - közölte pénteken a panessa olasz hajózási társaság egyik tisztviselője.

ezzel - franciaország és nagy-britannia után - olaszország lesz a harmadik európai tőkés állam, amely eleget tesz a szovjetunióval 1981-ben kötött megállapodásnak, és fittyet hány az amerikai szankciókra.

fm ha

19.11 030982 2055

Nww

-. -

sk0060 4 230 mtik1064

dán kormány

koppenhága, 1982. szeptember 3. /reuter/ap/ - ii. margit dán királynő pénteken poul schlüter, a konzervatív párt vezetőjét bizta meg az új kormány megalakításával. a királynő a parlamentben képviselt 8 ellenzéki párt képviselői véleményének kikérése után adott megbízást a konzervatív politikusnak.

anker jörgensen dán miniszterelnök kisebbségi szociáldemokrata kabinetje péntek délelőtt nyújtotta be lemondását, mert a parlament elvetette az ország növekvő kereskedelmi mérleghiányának enyhítésére és deficités költségvetésének mérséklésére irányuló gazdasági programját. jörgensen kormánya az új kabinet megalakulásáig ügyvivői minőségben hivatalában marad.

schlüter egy parlamenti többségre támaszkodó, működőképes kabinet megalakítására tesz kísérletet. a polgári pártok ugyan többségben vannak a törvényhozásban, a koalíciós kormány megalakításához azonban el kellene simítaniuk ellentéteiket. a parlament két legnagyobb polgári ellenzéki pártja, a konzervatívok és a mérsékelt liberális /venstre/ párt korábban már megállapodott abban, hogy bármelyik új - nem szocialista - miniszterelnök kormányában készek együttesen részt venni. a két pártnak összesen 47 képviselője van a 179 tagú törvényhozásban, így további polgári pártok támogatását kell megszerezniük.

a konzervatív politikus a sajtó képviselői előtt nyilatkozva elismerte, hogy nehéz feladat lesz többségi koalíciós kormányt létrehozni, nem zárta ki annak lehetőségét, hogy olyan kisebbségi kormány alakuljon, amelyet - írásos megállapodás alapján - más pártok kívülről támogatnának. ehhez azonban újabb kormányalakítási megbízás szükséges. schlüter lesz az évszázad első konzervatív párti miniszterelnöke dániában, ha sikerül kormányt alakítania.

a dán külügyminisztérium pénteken bejelentette, hogy a kormányválság nem érinti az ek miniszteri tanácsának szeptember 9-re kitűzött koppenhágai ülését. a közöspiaci miniszteri tanács soros elnöki tisztét dánia tölti be.

to fm ha

19.30 030982 2001

Nw

--

sk0061 4 230 mtik1065

reagan - további visszhang

tel-aviv/párizs/rijad, 1982. szeptember 3. /upi/afp/reuter/ap/ - a reagan-féle közel-keleti kezdeményezés elmélyítette a kérdéssel kapcsolatban izraelben mutatkozó megosztottságot: míg a kormány pénteken újból megerősítette, hogy elveti reagan javaslatait, simon peresz, az ellenzéki munkapárt vezetője ugyanazon nap egész pártja nevében támogatásáról biztosította azokat. mi több, kijelentette, hogy kampányt indít országos elfogadtatásuk érdekében.

„ugy gondolom, hogy az amerikai döntés jó irányba tett, megfelelő lépés. a munkapárt tegnap /azaz csütörtökön/ úgy döntött, hogy az amerikai javaslatokat az egyesült államokkal és más tényezőkkel folytatandó komoly párbeszéd kiindulópontjának tekinti, - mondotta.

peresz szerint reagan javaslatai „jelentősen megváltoztatták a közel-kelet jelenlegi helyzetét,„ mert megnyitották az utat az előtt, hogy jordánia részt vegyen a békére irányuló erőfeszítésekben.

mint a katarai hírügynökség pénteken rijadból jelentette, szaúd-arábia fölvetette a kapcsolatot több arab országgal és a pfsz-szel, hogy együttes arab álláspontot alakítsanak ki reagan kezdeményezésével kapcsolatban. a tanácskozásba bevont országok közül a hírügynökség név szerint csak jordániát említi.

mint az afp francia hírügynökség pénteken jelentette, franciaország érdeklődéssel tanulmányozza reagan elnök javaslatait. a külügyminisztérium megjegyezte, hogy reagan ugyanazokból az elvekből indult ki, mint amelyeket franciaország is vall a közel-keleti kérdésben. ezek az elvek a minisztérium szerint a következők: a térség minden államának joga van arra, hogy biztonságban éljen; el kell ismerni a palesztinok törvényes jogait.

kf fm ha

19.41 030982 1728

Nw

--

sk0062 4 230 mtik1066

közel-keleti hírek

tunisz/rabat, 1982. szeptember 3. /upi/afp/ap/ - jasszer arafat, a pfsz végrehajtó bizottságának elnöke pénteken athénból megérkezett tunéziába. a palesztin vezetőt a repülőtéren lelkes tömeg és burgiba tunéziai elnök fogadta.

arafatot még athénból való elindulása előtt telefonon felhívta ii. hasszán marokkói király, a hétfőre kitűzött arab csúcserőkezellet házigazdája, és meghívta a palesztin vezetőt, hogy vegyen részt a tanácskozáson.

tripoli

moamer el-kadhafi libiai vezető heves támadást intézett a többi arab ország ellen, amiért beirut ostroma idején magára hagyták a pfsz-t és sziriát - jelentette pénteken a jana libiai hírügynökség.

kadhafi hatalomrajutásának 13. évfordulója alkalmából mondott beszédet.

beirut/jeruzsálm

pénteken nyugat-beirutban halálos lövés érte az ensz-békefenntartó erők egy francia nemzetiségű tisztjét - közölték libanoni kormánytisztviselők.

jeruzsálemben egy katonai szóvivő tagadta, hogy az izraeli hadsereg egyik egysége előrenyomult volna a tüzzüneti vonalon túlra nyugat-beirut déli részén.

az egyesült államok beiruti nagykövetsége pénteken közölte, hogy 1,9 millió dollár értékben amerikai távközlési eszközök érkeztek beirutba a libanoni hadsereg számára. a szállítmányról weinberger amerikai hadügyminiszter libanoni tárgyalásai idején állapodtak meg.

kf fm ha

20.08 030982 1395

Nuu

--

sk0063 4 230 mtik1067

hernu - francia fegyverexport

párizs, 1982. szeptember 3. /dpa/ - charles hernu francia hadügyminiszter védelmébe vette franciaország külföldi fegyvereladásait. a le figaronak adott interjúban a miniszter azt hangsúlyozta, hogy franciaországnak nyugodt a lelkiismerete fegyver kivitele miatt.

az elmúlt évben franciaország külföldi fegyverszállítási üzleteinek értéke 33,8 milliárd frank volt.

a hadügyminiszter közölte, hogy franciaország tovább dolgozik a neutronfegyver előállításán, felkészülve annak gyártására, ha azt a köztársasági elnök elrendeli.

to fm ha

20.24 030982 0595

--

sk0064 4 230 mtik2001

weinberger kairóban

kairó, 1982. szeptember 3. /dpa/ - caspar weinberger amerikai hadügyminiszter pénteken este jeruzsálemből kairóba érkezett. az amerikai politikus egyiptomi tárgyalásainak egyik fő témája reagan elnök legújabb közel-keleti javaslata lesz.

weinberger még péntek este találkozik kamal hasszan ali egyiptomi külügyminiszterrel, majd szombaton alexandriában fogadja őt mubarak elnök.

kf fm

20.28 030982 0433

Nuu

--

sk0065 4 800 mtik2002

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0001-sk0037-ig

budapest, 1982. szeptember 3. /mti/

sk0001 /szerk. táj./várható

- sk0002 reagan - visszhang 1.
- sk0003 reagan - visszhang 2.
- sk0004 kétezer éves színház
- sk0005 portugál kormányfő
- sk0006 irak - irán - olaj
- sk0007 reagan-terv - pym
- sk0008 herculaneum - újabb leletek
- sk0009 olasz kormány - szenátusi vita
- sk0010 hétfőn temetik gomulkát
- sk0011 usa - közel-kelet 1.
- sk0012 usa - közel-kelet 2.
- sk0013 rövid hírek - washington: nukleáris kísérlet
washington: lezuhant óriásgép
new york: éhínség csádban
- sk0014 pym a gázvezeték-ügyről
- sk0015 mitterrand - görögország
- sk0016 honolulu tanácskozás - visszhang
- sk0017 közel-kelet - reagan-terv
- sk0018 lengyel fejlemények
- sk0019 begin-gemajel
- sk0020 nszk - katolikus találkozó
- sk0021 javítás sk0010-hez
- sk0022 reagan-terv - egyiptom
- sk0023 gázvezeték - thorn
- sk0024 kkp-kongresszus
- sk0025 genfi leszerelési bizottság
- sk0026 lengyelország - krasznaja zvezda
- sk0027 marchais - belpolitika
- sk0028 lengyel könyvek 1.
- sk0029 lengyel könyvek 2.
- sk0030 reagan - angol-olasz lapvisszhang
- sk0031 reagan-terv nato/belgium
- sk0032 india - újságírósztrájk
- sk0033 nszk-koalíció - fdp 1.
- sk0034 nszk-koalíció - fdp 2.
- sk0035 latin-amerikai hírek - buenos aires: argentin javaslat
rio de janiero: brazil-venezuelai
san salvador: hadifoglyok
- sk0036 finnország /koivisto - háttér/ 1.
- sk0037 finnország /koivisto - háttér/ 2.

/dj ha
21.01 030982 1693

Nm

--

sk0066 4 800 mtik2003

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0038-sk0066-ig

budapest, 1982. szeptember 3. /mti/

sk0038 szuzuki

- sk0039 egk - usa - thorn
- sk0040 arab-csucs - egyiptom
- sk0041 nszk - növekvő munkanélküliség
- sk0042 eta
- sk0043 kkp-kongresszus
- sk0044 tejero
- sk0045 lemondott a dán kormány
- sk0046 gemajel - cáfolat
- sk0047 kuba - külföldi adósságok
- sk0048 szerk. figy./ esti várható
- sk0049 japán-szovjet
- sk0050 rövid hírek - bécs: kirSchla:ger
helsinki: kutahov
uj-delhi: india-monszun
- sk0051 rafszandzsani
- sk0052 izrael - beirut
- sk0053 samir - reagan-terv
- sk0054 kina-japán
- sk0055 L,unitá-fesztivál /részben szerk. táj.!!/
- sk0056 kormányülés - urban 1.
- sk0057 afrikai hírek
- sk0058 kormányülés - urban 2. /részben kizárólag szerk. táj.!!/
- sk0059 gázvezeték - nyugat-európai egyeztető
- sk0060 dán kormány
- sk0061 reagan - további visszhang
- sk0062 közel-keleti hírek
- sk0063 hernu - francia fegyverexport
- sk0064 weinberger kairóban
- sk0065 tartalomjegyzék 1.
- sd0066 tartalomjegyzék 2.

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: németh gyula
barabás miklós
heltai andrás
- v é g e -

/dj ha
21.02 030982 1393

Nm

--

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1982. szeptember 04.

kül.

s z o m b a t

sk0001 4 230 mtik1003

chile - interju /1. rész/

budapest, 1982. szeptember 4./mti/ - a chilei katonai kormányzat jelenlegi gazdasági, politikai és erkölcsi válsága közepette a chilei kommunista ifjusági szövetség legfontosabb feladata a junta elleni erők egyesítése és a kormányellenes akciók fokozása - mondotta kaszab zsuzsának, az mti munkatársának manuel guerrero, a chilei kommunista ifjusági szövetség végrehajtó bizottságának tagja, aki küldöttség élén hazánkban tartózkodik.

guerrero abból az alkalomból nyilatkozott, hogy az ifjusági szövetség vasárnap ünnepli megalakulásának ötvenedik évfordulóját. az évforduló egybeesik a chilei szolidaritási hét kezdetével.

az ország jelenlegi helyzetét elemezve manuel guerrero rámutatott, hogy az elmúlt napok eseményei - az alig négy hónapja hivatalba lépett kormány leváltása, a gazdasági nehézségek kiéleződése és a szervezett munkásmegmozdulások - a kilenc éve hatalmon lévő pinochet-rezsim válságát bizonyítják. a gyakori kormányátalakítások segítségével pinochet egymás ellen játsza ki az országot irányító rétegen belüli ellentéteket, hogy hatalmát megőrizhesse. az országban csődöt mondott az ugynevezett szabadpiaci gazdálkodási forma, a gazdaság növekedése helyett hivatalosan is beismert, 20-30 százalékos gazdasági visszaesés a jellemző.

az intézményesített terror, a korrupciós botrányok sorozata, a terroristáknak minősített - politikai ellenfelek elleni halálbüntetés visszaállítása bizonytalanságot és elégedetlenséget szül. a közelmúltban nagyszabású éhségsfelvonulások voltak a

Nm